

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (ósma izba)

z dnia 12 lipca 2018 r. *ⁱ

Konkurencja – Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki – Europejski rynek kabli elektrycznych –
Decyzja stwierdzająca naruszenie art. 101 TFUE – Jednolite i ciągle naruszenie – Niezgodność
z prawem decyzji w sprawie kontroli – Rozsądny termin – Zasada dobrej administracji –
Zasada odpowiedzialności osobistej – Odpowiedzialność solidarna za zapłatę grzywny –
Wystarczający dowód naruszenia – Czas trwania naruszenia – Grzywny – Proporcjonalność –
Równość traktowania – Nieograniczone prawo orzekania

W sprawie T-449/14

Nexans France SAS z siedzibą w Courbevoie (Francja),

Nexans SA z siedzibą w Courbevoie,

reprezentowanym przez G. Forwood, avocat, M. Powella, A. Rogers i A. Oh, solicitors,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej początkowo przez C. Giolita, H. van Vlieta oraz A. Biolana,
a następnie przez C. Giolita i H. van Vlieta, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych
przez B. Doherty'ego, barrister,

strona pozwana,

mającej za przedmiot przedstawione na podstawie art. 263 TFUE żądanie zmierzające, po pierwsze, do
stwierdzenia nieważności decyzji Komisji C(2014) 2139 final z dnia 2 kwietnia 2014 r. dotyczącej
postępowania na podstawie art. 101 [TFUE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa AT.39610 – Kable
elektryczne), w zakresie, w jakim decyzja ta dotyczy skarżących, a po drugie, do obniżenia nałożonej
na nie kwoty grzywny,

SĄD (ósma izba),

w składzie: A.M. Collins, prezes, M. Kancheva (sprawozdawca) i R. Barents, sędziowie,

sekretarz: C. Heeren, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 21 marca 2017 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: angielski.

Wyrok

I. Okoliczności powstania sporu

A. Skarżące i właściwy sektor

- 1 Skarżące, Nexans France SAS, Nexans SA i jej spółka dominująca, Nexans SA, są spółkami prawa francuskiego prowadzącymi działalność w sektorze produkcji i dostawy podziemnych i podmorskich kabli elektrycznych.
- 2 Podmorskie i podziemne kable elektryczne są wykorzystywane, odpowiednio pod wodą i pod ziemią, do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej. Dzieli się je na trzy kategorie: kable niskiego napięcia, kable średniego napięcia oraz kable wysokiego i bardzo wysokiego napięcia. Kable elektryczne wysokiego i bardzo wysokiego napięcia są w większości przypadków sprzedawane w ramach projektów. Projekty te obejmują łącznie kable elektryczne, wyposażenie, instalacje i niezbędne usługi dodatkowe. Kable elektryczne wysokiego i bardzo wysokiego napięcia są sprzedawane na całym świecie dużym operatorom sieci krajowych i innym przedsiębiorstwom energetycznym, głównie w ramach zamówień publicznych.

B. Postępowanie administracyjne

- 3 Pismem z dnia 17 października 2008 r. szwedzka spółka ABB AB dostarczyła Komisji Wspólnot Europejskich szereg oświadczeń i dokumentów dotyczących ograniczających praktyk handlowych w sektorze produkcji i dostaw podziemnych i podmorskich kabli elektrycznych. Te oświadczenia i dokumenty zostały przedłożone w ramach wniosku o zwolnienie z grzywny w rozumieniu obwieszczenia Komisji w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych (Dz.U. 2006, C 298, s. 17, zwanego dalej „komunikatem w sprawie współpracy”).
- 4 W dniach od 28 stycznia do 3 lutego 2009 r., w reakcji na oświadczenia spółki ABB, Komisja przeprowadziła kontrole w siedzibach spółek Prysmian i Prysmian Cavi e Sistemi Srl, a także w siedzibach skarżących.
- 5 W dniu 2 lutego 2009 r. japońskie spółki Sumitomo Electric Industries Ltd, Hitachi Cable Ltd i J-Power Systems Corp. złożyły wspólnie wniosek o zwolnienie z grzywny, na podstawie pkt 14 komunikatu w sprawie współpracy, lub ewentualnie o obniżenie jej wysokości zgodnie z pkt 27 tego komunikatu. Następnie przekazały one Komisji dalsze oświadczenia ustne i inne dokumenty.
- 6 W toku dochodzenia Komisja wystosowała szereg żądań udzielenia informacji, zgodnie z art. 18 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [101 i 102 TFUE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1) i zgodnie z pkt 12 komunikatu w sprawie współpracy, do przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze produkcji i dostawy podziemnych i podmorskich kabli elektrycznych.
- 7 W dniu 30 czerwca 2011 r. Komisja wszczęła postępowanie i wystosowała pismo w sprawie przedstawienia zarzutów wobec następujących podmiotów prawnych: Pirelli & C. SpA, Prysmian Cavi e Sistemi Energia, Prysmian, The Goldman Sachs Group Inc, Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable, J-Power Systems, Furukawa Electric Co. Ltd, Fujikura Ltd, Viscas Corp., SWCC Showa Holdings Co. Ltd, Mitsubishi Cable Industries Ltd, Exsym Corp., ABB, ABB Ltd, Brugg Kabel AG, Kabelwerke Brugg AG Holding, nkt cables GmbH, NKT Holding A/S, Silec Cable, SAS, Grupo General Cable Sistemas, SA, Safran SA, General Cable Corp., LS Cable & System Ltd, Taihan Electric Wire Co. Ltd oraz skarżących.

- 8 W dniach 11–18 czerwca 2012 r. wszyscy adresaci pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, z wyjątkiem spółki Furukawa Electric, wzięli udział w rozprawie administracyjnej przed Komisją.
- 9 Wyrokami z dnia 14 listopada 2012 r., Nexans France i Nexans/Komisja (T-135/09, EU:T:2012:596), i z dnia 14 listopada 2012 r., Prysmian i Prysmian Cavi e Sistemi Energia/Komisja (T-140/09, niepublikowanym, EU:T:2012:597), Sąd stwierdził nieważność części decyzji w sprawie kontroli skierowanych, po pierwsze, do skarżących, a po drugie, do spółek Prysmian i Prysmian Cavi e Sistemi Energia, w zakresie, w jakim dotyczyły one kabli elektrycznych innych niż podmorskie i podziemne kable elektryczne wysokiego napięcia oraz osprzętu związanego z tymi innymi kablami, a w pozostałej części oddalił skargę. W dniu 24 stycznia 2013 r. skarżące wniosły odwołanie od pierwszego z tych wyroków. Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2014 r., Nexans i Nexans France/Komisja (C-37/13 P, EU:C:2014:2030), Trybunał oddalił to odwołanie.
- 10 W dniu 2 kwietnia 2014 r. Komisja przyjęła decyzję C(2014) 2139 final dotyczącą postępowania na podstawie art. 101 [TFUE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa AT.39610 – Kable elektryczne (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”).

C. Zaskarżona decyzja

1. Rozpatrywane naruszenie

- 11 Artykuł 1 zaskarżonej decyzji stanowi, że pewna liczba przedsiębiorstw uczestniczyła, w różnych okresach, w jednolitym i ciągłym naruszeniu art. 101 TFUE w „sektorze podziemnych lub podmorskich kabli elektrycznych (bardzo) wysokiego napięcia”. Komisja stwierdziła zasadniczo, że w okresie od lutego 1999 r. do końca stycznia 2009 r. główni europejscy, japońscy i południowokoreańscy producenci podmorskich i podziemnych kabli elektrycznych uczestniczyli w szeregu wielostronnych i dwustronnych spotkań i nawiązali kontakty mające na celu ograniczenie konkurencji w dziedzinie projektów dotyczących podziemnych i podmorskich kabli elektrycznych (bardzo) wysokiego napięcia na konkretnych terytoriach, poprzez podział rynków i klientów, skutkujący zakłóceniem normalnego procesu konkurencji (motywy 10–13 i 66 rzeczonyj decyzji).
- 12 W zaskarżonej decyzji Komisja uznała, że kartel przejawiał się w dwóch głównych konfiguracjach, stanowiących złożoną całość. Mówiąc ściślej, kartel składał się z dwóch części, a mianowicie:
 - „konfiguracji A/R”, która obejmowała przedsiębiorstwa europejskie, generalnie określane mianem „członków R”, przedsiębiorstwa japońskie, zwane „członkami A” i wreszcie przedsiębiorstwa południowokoreańskie, określane mianem „członków K”. Konfiguracja ta umożliwiała realizację celu, jakim było przydzielanie terytoriów i klientów między producentami europejskimi, japońskimi i południowokoreańskimi. Przydzielanie to odbywało się na podstawie porozumienia o „terytorium krajowym”, w myśl którego producenci japońscy i południowokoreańscy powstrzymywali się od konkurencji przy projektach prowadzonych na „terytorium krajowym” producentów europejskich, podczas gdy ci ostatni zobowiązywali się do rezygnacji z uczestnictwa w rynkach Japonii i Korei Południowej. Porozumiano się także w przedmiocie podziału projektów na „terytorium wywozowym”, to znaczy w pozostałej części świata z wyjątkiem między innymi Stanów Zjednoczonych, przy czym podział ten odpowiadał przez pewien okres „stosunkowi 60/40”, co oznacza, że 60% projektów było zastrzeżonych dla producentów europejskich, zaś pozostałe 40% – dla producentów azjatyckich;
 - „konfiguracji europejskiej”, która dotyczyła podziału terytoriów i klientów przez producentów europejskich, w odniesieniu do projektów, które miały być realizowane na europejskim „terytorium krajowym” lub przydzielonych producentom europejskim (zob. pkt 3.3 zaskarżonej decyzji, a w szczególności motywy 73 i 74 tej decyzji).

- 13 Komisja stwierdziła, że uczestnicy kartelu podjęli zobowiązania i przekazywali sobie dane umożliwiające zachowanie ciągłości porozumienia w sprawie podziału rynków i klientów (motywy 94–106 i 111–115 zaskarżonej decyzji).
- 14 Ze względu na rolę, jaką poszczególni uczestnicy kartelu odgrywali w jego wdrażaniu, Komisja podzieliła ich na trzy grupy. Przede wszystkim Komisja zdefiniowała rdzeń kartelu, do którego zaliczyła z jednej strony przedsiębiorstwa europejskie: spółkę Nexans France, przedsiębiorstwa zależne od spółki Pirelli & C., dawniej Pirelli SpA, która następnie uczestniczyła w kartelu (zwane dalej „Pirelli”) i Prysmian Cavi e Sistemi Energia; a z drugiej strony przedsiębiorstwa japońskie: Furukawa Electric Co., Fujikura oraz ich wspólne przedsiębiorstwo Viscas, a także spółki Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i ich wspólne przedsiębiorstwo J-Power Systems (motywy 545–561 zaskarżonej decyzji). Następnie instytucja ta wyodrębniła grupę przedsiębiorstw, które nie tworzyły rdzenia kartelu, ale których nie można było jednak uznać za jego marginalnych uczestników, przy czym w grupie tej umieściła spółki ABB, Exsym, Brugg Kabel i podmiot utworzony przez Sagem SA, jednego z poprzedników prawnych spółki Silec Cable, Safran i Silec Cable (motywy 562–575 wspomnianej decyzji). Komisja uznała wreszcie, że spółki Mitsubishi Cable Industries, SWCC Showa Holdings. Ltd, LS Cable & System, Taihan Electric Wire i nkt cables były marginalnymi uczestnikami kartelu (motywy 576–594 decyzji).

2. Odpowiedzialność skarżących

- 15 Odpowiedzialność spółki Nexans France została stwierdzona ze względu na jej bezpośredni udział w kartelu w okresie od 13 listopada 2000 r. do 28 stycznia 2009 r. Spółka Nexans została uznana za odpowiedzialną za naruszenie, jako spółka dominująca spółki Nexans France, w okresie od 12 czerwca 2001 r. do 28 stycznia 2009 r. (motywy 712 i 714 zaskarżonej decyzji).

3. Nałożone grzywny

- 16 W art. 2 lit. c) i d) zaskarżonej decyzji Komisja nałożyła, po pierwsze, grzywnę w wysokości 4 903 000 EUR na spółkę Nexans France (za okres od 13 listopada 2000 r. do 11 czerwca 2001 r.), a po drugie, grzywnę w wysokości 65 767 000 EUR na spółkę Nexans France „wspólnie i solidarnie” ze spółką Nexans (za okres od 12 czerwca 2001 r. do 28 stycznia 2009 r.).
- 17 W celu obliczenia kwoty grzywien Komisja zastosowała art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1/2003 oraz metodologię przedstawioną w wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy wskazanego przepisu (Dz.U. 2006, C 210, s. 2, zwanych dalej „wytycznymi z 2006 r. w sprawie ustalania grzywien”).
- 18 W pierwszej kolejności, co się tyczy kwoty podstawowej grzywien, po ustaleniu właściwej wartości sprzedaży zgodnie z pkt 18 wytycznych w z 2006 r. w sprawie ustalania grzywien (motywy 963–994 zaskarżonej decyzji), Komisja ustaliła część owej wartości sprzedaży odzwierciedlającą wagę naruszenia, zgodnie z pkt 22 i 23 wspomnianych wytycznych. W tym względzie Komisja uznała, że naruszenie należy, ze względu na swój charakter, do najpoważniejszych ograniczeń konkurencji, co uzasadnia przyjęcie współczynnika wagi naruszenia na poziomie 15%. Komisja zastosowała także w odniesieniu do wszystkich adresatów grzywny, podwyżkę współczynnika wagi naruszenia o 2%, ze względu na ich łączny udział w rynku oraz niemal ogólnoswiatowy zasięg geograficzny kartelu, obejmujący całe terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Ponadto Komisja uznała w szczególności, że zachowanie przedsiębiorstw europejskich było bardziej szkodliwe dla konkurencji niż zachowanie pozostałych przedsiębiorstw, gdyż poza uczestnictwem w konfiguracji A/R przedsiębiorstwa europejskie rozdzielały między sobą projekty dotyczące kabli elektrycznych w ramach europejskiej konfiguracji kartelu. Z tego względu instytucja ta ustaliła część wartości sprzedaży, jaka należy uwzględnić z tytułu wagi naruszenia, na 19% w odniesieniu do przedsiębiorstw europejskich i na 17% w odniesieniu do pozostałych przedsiębiorstw (motywy 997–1010 rzeczonyj decyzji).

- 19 Jeśli chodzi o mnożnik dotyczący czasu trwania naruszenia, to Komisja przyjęła, w odniesieniu do spółki Nexans France, mnożnik 8,16 dla okresu od 13 listopada 2000 r. do 28 stycznia 2009 r., a w odniesieniu do spółki Nexans – współczynnik 7,58 dla okresu od 12 czerwca 2001 r. do 28 stycznia 2009 r. Poza tym, w odniesieniu do spółki Nexans France, uwzględniła ona w kwocie podstawowej grzywien kwotę dodatkową (opłatę wejściową) odpowiadającą 19% wartości sprzedaży. Ustalona w ten sposób kwota ta wyniosła 70 670 000 EUR (motywy 1011–1016 zaskarżonej decyzji).
- 20 W drugiej kolejności, co się tyczy dostosowań kwoty podstawowej grzywien, Komisja nie stwierdziła okoliczności obciążających, które mogłyby wpłynąć na wysokość kwoty podstawowej grzywiny ustalonej w odniesieniu do każdego z uczestników kartelu, z wyjątkiem spółki ABB. Natomiast, jeśli chodzi o okoliczności łagodzące, to postanowiła ona odzwierciedlić w kwocie grzywiny stopień zaangażowania poszczególnych przedsiębiorstw we wdrażanie kartelu. I tak, obniżyła ona o 10% kwotę podstawową grzywiny, którą zamierzała nałożyć na marginalnych uczestników kartelu, oraz o 5% kwotę podstawową grzywiny, którą zamierzała nałożyć na przedsiębiorstwa, których zaangażowanie w kartel było średnie. Poza tym Komisja przyznała spółkom Mitsubishi Cable Industries i SWCC Showa Holdings, w odniesieniu do okresu sprzed powstania spółki Exsym, a także spółkom LS Cable & System i Taihan Electric Wire, dodatkową obniżkę o 1% ze względu na to, że nie wiedziały one o niektórych aspektach jednolitego i ciągłego naruszenia oraz ze względu na brak ich odpowiedzialności za te aspekty. Żadna obniżka kwoty podstawowej grzywiny nie została natomiast przyznana przedsiębiorstwom należącym do rdzenia kartelu, w tym skarżącym (motywy 1017–1020 i 1033 zaskarżonej decyzji). Ponadto Komisja przyznała, na podstawie wytycznych z 2006 r. w sprawie ustalania grzywien, dodatkową obniżkę grzywiny o 3% spółce Mitsubishi Cable Industries, ze względu na jej skuteczną współpracę, wykraczającą poza ramy komunikatu w sprawie współpracy (motyw 1041 rzeczonej decyzji).

II. Postępowanie i żądania stron

- 21 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 17 czerwca 2014 r. skarżące wniosły niniejszą skargę.
- 22 W ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 89 regulaminu postępowania Sąd (ósma izba) zadał stronom pytania, na które odpowiedź miała zostać udzielona na piśmie, oraz wezwał Komisję do przedstawienia dokumentów.
- 23 Z uwagi na zmianę składu izb Sądu zgodnie z art. 27 § 5 regulaminu postępowania przed Sądem sędzia sprawozdawca został przydzielony do ósmej izby Sądu (w nowym składzie), której została następnie przydzielona niniejsza sprawa.
- 24 Strony udzieliły odpowiedzi na pytania Sądu w wyznaczonym terminie. Komisja przedstawiła jeden z żądanych dokumentów i zwróciła się o dopuszczenie środka dowodowego w celu przedstawienia innych dokumentów, których przedłożenia zażądał Sąd, a mianowicie transkrypcji ustnych oświadczeń złożonych przez spółkę J-Power Systems w ramach jej wniosku o zwolnienie z grzywiny przedstawionego wspólnie ze spółkami Hitachi Cable i Sumitomo Electric Industries. Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2017 r. prezes ósmej izby Sądu dopuścił środek dowodowy mający na celu uzyskanie od Komisji wspomnianych transkrypcji. Komisja zastosowała się do tego środka dowodowego w dniu 24 stycznia 2017 r.
- 25 Na wniosek sędziego sprawozdawcy Sąd postanowił otworzyć ustny etap postępowania. Na rozprawie w dniu 21 marca 2017 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu.
- 26 Skarżące wnoszą do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim opiera się ona na dokumentach uzyskanych bezprawnie od spółki Nexans France;

- stwierdzenie nieważności części zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim Komisja stwierdza w niej, że spółka Nexans France uczestniczyła w naruszeniu przed dniem 22 lutego 2001 r.;
- obniżenie kwoty grzywien, które zostały na nie nałożone, do kwoty odpowiadającej krótszemu czasowi trwania naruszenia i niższemu współczynnikowi jego wagi;
- obciążenie Komisji kosztami postępowania.

27 Komisja wnosi do Sądu o:

- oddalenie skargi;
- obciążenie skarżących kosztami postępowania.

III. Co do prawa

- 28 W ramach skargi skarżące sformułowały zarówno żądania dotyczące stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji, jak i żądania zmierzające do obniżenia kwoty grzywien, które zostały na nie nałożone.
- 29 Co się tyczy w pierwszej kolejności żądań stwierdzenia nieważności, zmierzają one do stwierdzenia nieważności całości lub części zaskarżonej decyzji, po pierwsze, w zakresie, w jakim opiera się ona na dokumentach uzyskanych bezprawnie od spółki Nexans France, a po drugie, w zakresie, w jakim uznano w niej, że spółka Nexans France uczestniczyła w naruszeniu przed dniem 22 lutego 2001 r.
- 30 Na poparcie swoich żądań stwierdzenia nieważności skarżące podnoszą dwa zarzuty. Zarzut pierwszy jest oparty na naruszeniu art. 20 ust. 2–4 rozporządzenia nr 1/2003, decyzji Komisji z dnia 9 stycznia 2009 r. (zwanej dalej „decyzją w sprawie kontroli”), prawa do obrony i art. 7 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”), a zarzut drugi jest oparty na błędzie w ocenie w odniesieniu do określenia daty rozpoczęcia uczestnictwa spółki Nexans France w kartelu.
- 31 Co się tyczy w drugiej kolejności żądań obniżenia kwoty nałożonych na skarżące grzywien, żądania te zmierzają one do tego, by Sąd zastąpił ocenę dokonaną przez Komisję własną oceną, tak aby uwzględnić błędy popełnione przez tę instytucję w odniesieniu do elementów wziętych pod uwagę przy obliczaniu tych grzywien, a mianowicie czasu trwania uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu, oraz współczynnika wagi naruszenia.
- 32 Na poparcie żądań zmierzających do obniżenia kwoty nałożonych na skarżące grzywien, poza powołaniem się na błąd Komisji dotyczący czasu trwania naruszenia, o którym mowa w ramach drugiego zarzutu skargi, skarżące podnoszą odrębny zarzut, oparty na oczywistym błędzie w ocenie i naruszeniach obowiązku uzasadnienia, jak też zasady równego traktowania przy ustalaniu współczynnika wagi naruszenia dla potrzeb obliczenia kwoty grzywien.

A. W przedmiocie żądań stwierdzenia nieważności

1. W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na braku podstawy prawnej, naruszeniu decyzji w sprawie kontroli, prawa do obrony, art. 20, ust. 2–4 rozporządzenia nr 1/2003 oraz art. 7 karty

- 33 Skarżące podnoszą, że pewne środki przewidziane przez Komisję w trakcie niezapowiedzianej kontroli, której musiały się poddać w dniach 28–30 stycznia i w dniu 3 lutego 2009 r., zgodnie z decyzją z dnia 9 stycznia 2009 r. (zwaną dalej „decyzją w sprawie kontroli”), są niezgodne z prawem i że informacje uzyskane przez Komisję w ramach tych środków nie powinny zostać dopuszczone w postępowaniu administracyjnym ani uwzględnione w zaskarżonej decyzji.
- 34 I tak skarżące zarzucają inspektorom Komisji, że sporządzili oni kopie szeregu zbiorów korespondencji elektronicznej odnalezionych w komputerze pana J. i w komputerze pana R., a także skopiowali całą zawartość twardego dysku komputera pana J., oraz że zabrali ze sobą skopiowane dane, aby móc później wyszukiwać w tych istotnych dla dochodzenia elementów w siedzibie Komisji w Brukseli (Belgia) (środki te zwane będą dalej „spornymi środkami”).
- 35 Po pierwsze, skarżące twierdzą, że postępując w ten sposób, urzędnicy Komisji przekroczyli granice uprawnień przyznanych im przez art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003. W szczególności podnoszą one, że zgodnie z art. 20 ust. 2 lit. c) wskazanego rozporządzenia, urzędnicy tej instytucji nie mogą zajmować ani kopiować dokumentów bez ich uprzedniego zbadania. W przeciwnym razie kontrola Komisji mogłaby polegać po prostu na skopiowaniu całego systemu informatycznego spółki, w tym dużej liczby dokumentów, które są całkowicie nieistotne dla celów dochodzenia, aby zbadać je według własnego uznania w swojej siedzibie w Brukseli.
- 36 Po drugie, zdaniem skarżących, skopiowanie tych danych przez Komisję w celu późniejszego zbadania ich w siedzibie tej instytucji w Brukseli wykraczało poza warunki określone w decyzji w sprawie kontroli, gdzie geograficzny zasięg kontroli został ograniczony do siedziby spółki Nexans.
- 37 Po trzecie, skarżące twierdzą, że sporne środki naruszyły ich prawo do obrony w tym znaczeniu, że ograniczyły możliwość dochodzenia przez nie swych interesów. Uważają one, że przedłużenie kontroli o półtora miesiąca ograniczyło bowiem możliwość przeprowadzenia poważnej oceny zasadności wystąpienia z żądaniem odszkodowawczym, ponieważ w trakcie tego okresu nie można było ocenić, jaka „znacząca wartość dodana” może zostać przypisana zgromadzonym już przez Komisję dowodom.
- 38 Po czwarte, skarżące podnoszą, że w związku z tym, iż w niniejszym przypadku kontrola rozpoczęła się we Francji, ale była kontynuowana w Belgii, Komisja powinna była powiadomić Autorité belge de la concurrence (belgijski urząd ochrony konkurencji, Belgia) o kontynuacji kontroli w tym państwie, zgodnie z art. 20 ust. 3 i 4 rozporządzenia (WE) nr 1/2003.
- 39 Po piąte, skarżące podnoszą, że ze względu na okoliczność, iż skopiowanie całego zbioru danych, w które Komisja nie miała wcześniej wglądu, nie wchodzi w zakres uprawnień Komisji na podstawie rozporządzenia nr 1/2003, pozyskanie ich w ten sposób stanowi arbitralną i nieproporcjonalną ingerencję w sferę ich działalności prywatnej, objętą ochroną w myśl art. 7 karty.
- 40 Komisja kwestionuje argumenty skarżących.
- 41 Przed ustosunkowaniem się do argumentów stron należy przypomnieć pokrótce przebieg kontroli przeprowadzonej w siedzibie skarżących przez służby Komisji.

a) W przedmiocie przebiegu kontroli

- 42 Jak wynika z wyroku z dnia 14 listopada 2012 r., Nexans France i Nexans/Komisja (T-135/09, EU:T:2012:596), w dniu 28 stycznia 2009 r., inspektorzy Komisji, którym towarzyszyli przedstawiciele francuskiego organu ds. konkurencji, udali się do siedziby spółki Nexans France w Clichy (Francja), aby przeprowadzić kontrolę na podstawie art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003. Przekazali oni temu przedsiębiorstwu decyzję w sprawie kontroli dotyczącą „spółki Nexans, a także wszystkich przedsiębiorstw bezpośrednio lub pośrednio przez nią/nie kontrolowanych, w tym spółki Nexans France”, oraz notę wyjaśniającą dotyczącą kontroli.
- 43 Inspektorzy wyrazili chęć zbadania dokumentów oraz komputerów niektórych pracowników spółki Nexans France, a mianowicie pana R. (zastępcy dyrektora generalnego i dyrektora ds. marketingu – departament „Wysokie napięcie”), pana B (dyrektora generalnego – departament „Wysokie napięcie”) i pana J. (dyrektora ds. sprzedaży i marketingu z jednostki biznesowej „Wysokie napięcie ziemne”). Inspektorów poinformowano, że pan J. jest w podróży ze swym komputerem i wróci dopiero w piątek 30 stycznia 2009 r.
- 44 Inspektorzy w pierwszej kolejności zbadali dokumenty papierowe w biurach panów R., B. i J. oraz w biurze ich wspólnej asystentki. Następnie przenieśli oni komputery panów R., B. i D. (dyrektora projektu – departament „Wysokie napięcie”) do udostępnionej im sali posiedzeń. Za pomocą legalnej technologii dochodzenia cyfrowego (zwanej dalej „FIT”) sporządzili oni kopie binarne twardego dysku tych komputerów i przygotowali je do wyszukiwania danych według słów kluczowych, które miało zakończyć się nazajutrz. Pod koniec pierwszego dnia kontroli gabinet pana J. i przekazana do dyspozycji inspektorów sala posiedzeń zostały zabezpieczone. W drugim dniu kontroli kontynuowano wyszukiwanie informacji na wskazanych kopach binarnych. Także pod koniec tego dnia przekazana do dyspozycji inspektorów sala posiedzeń została zabezpieczona.
- 45 W trzecim dniu kontroli inspektorzy mogli zbadać komputer przenośny pana J., który powrócił do biura. Początkowo nie sporządzono żadnej kopii zawartości tego komputera, ale uruchomienie FIT pozwoliło uzyskać dostęp do plików, dokumentów i korespondencji elektronicznej, które zostały usunięte z twardego dysku tego komputera, i stwierdzić, że dokumenty te mają znaczenie dla dochodzenia. Inspektorzy postanowili sporządzić kopię binarną tego twardego dysku. Jednakże na tym etapie dochodzenia nie mieli oni już wystarczająco dużo czasu na sporządzenie takiej kopii. W związku z tym postanowili skopiować wybrane dane i umieścić je na informatycznych nośnikach danych (zwanych dalej „IND”), które zamierzali zabrać ze sobą do Brukseli. Chodziło o dwa zbiory korespondencji elektronicznej odnalezione w komputerze przenośnym pana J., które zapisano na IND nazwanych JABR 12 i JABR 13. Inspektorzy skopiowali także całą korespondencję elektroniczną odnanioną w komputerze pana R. na dwa IND nazwane JABR 14 i JABR 15. Te cztery IND umieszczono w kopertach, które zostały następnie zabezpieczone i podpisane przez przedstawiciela skarżących. Te zabezpieczone koperty zostały przewiezione do biur Komisji w Brukseli. Komputer pana J., jak również IND znaleziony w jego biurze i zawierający dokumenty zabezpieczone hasłem, umieszczono w szafie, którą inspektorzy opieczętownali. Twarde dyski komputerów Komisji wykorzystane do celów przeszukiwania zostały następnie wyczyszczone i po tej operacji nie zawierały już żadnych plików pobranych w trakcie kontroli. Inspektorzy powiadomili skarżące, że poinformują je o dacie kolejnej kontroli. Skarżące wskazały, że wołają, aby ewentualna kontrola twardego dysku komputera pana J. miała miejsce w pomieszczeniach spółki Nexans France, a nie w biurach Komisji.
- 46 Inspektorzy powrócili do siedziby spółki Nexans France we wtorek 3 lutego 2009 r. Otworzyli opieczętowną szafę zawierającą IND znalezione w gabinecie pana J. oraz jego komputer. Inspektorzy zbadali na miejscu ten IND, wydrukowali i zachowali dwa pobrane z tego IND dokumenty, po czym zwrócili ów nośnik przedstawicielom skarżących. Następnie sporządzili trzy kopie binarne twardego dysku komputera pana J., które zapisali na trzech IND. Inspektorzy przekazali jeden z trzech IND przedstawicielom skarżących, a dwa pozostałe umieścili w opieczętownych kopertach, które

przewieźli do Brukseli, przyjąwszy do wiadomości okoliczność, że skarżące kwestionują zgodność z prawem tej procedury. Inspektorzy wskazali, że opieczetowane koperty zostaną otwarte jedynie w pomieszczeniach Komisji w obecności przedstawicieli skarżących.

47 Opieczetowane koperty zawierające IND wywiezione przez Komisję zostały otwarte w swoich biurach w Brukseli w dniu 2 marca 2009 r. w obecności adwokatów skarżących. Dokumenty zapisane na tych IND zostały zbadane i inspektorzy wydrukowali na papierze te, które uznali za istotne dla dochodzenia. Drugą papierową kopię tych dokumentów oraz ich wykaz przekazano adwokatom skarżących. Analiza wszystkich danych zapisanych na wskazanych IND trwała osiem dni roboczych i została zakończona w dniu 11 marca 2009 r. Biuro, w którym badano dokumenty i IND, było opieczetowywane na koniec każdego dnia pracy w obecności adwokatów skarżących i nazajutrz otwierane, zawsze w ich obecności. Po zakończeniu tych operacji twarde dyski komputerów, na których inspektorzy Komisji pracowali, zostały wyczyszczone.

b) W przedmiocie postulowanego braku podstawy prawnej spornych środków

48 Skarżące twierdzą zasadniczo, że sporządzając kopię binarną twardego dysku komputera pana J., a także całej korespondencji elektronicznej znalezionej w tym komputerze oraz w komputerze pana R., w celu późniejszego poszukiwania w skopiowanych danych, w siedzibie Komisji w Brukseli, dokumentów mających znaczenie dla dochodzenia, urzędnicy Komisji działali poza zakresem uprawnień, które zostały przyznane Komisji na podstawie art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003.

49 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 4 rozporządzenia nr 1/2003 „[d]o celów stosowania art. [101] i [102] traktatu Komisja ma uprawnienia przewidziane niniejszym rozporządzeniem”.

50 Artykuł 20 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2003 stanowi, że w celu wypełnienia obowiązków wyznaczonych rzeczonym rozporządzeniem Komisja może prowadzić wszelkie konieczne kontrole przedsiębiorstw lub związków przedsiębiorstw.

51 Jeśli chodzi o uprawnienia, którymi dysponuje Komisja w związku z przeprowadzaniem kontroli, art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 stanowi w szczególności, co następuje:

„Urzędnicy i inne towarzyszące osoby upoważnione przez Komisję do prowadzenia kontroli mają prawo do:

[...]

b) sprawdzania ksiąg i innych rejestrów dotyczących spraw prowadzonych przez przedsiębiorstwo, bez względu na sposób ich przechowywania;

c) pobrania lub uzyskiwania w każdej formie kopii lub wyciągów z tych ksiąg lub rejestrów;

d) pieczętowania wszelkich pomieszczeń przedsiębiorstwa i ksiąg lub rejestrów na czas i w zakresie koniecznym do przeprowadzenia kontroli;

[...]”

52 W niniejszej sprawie należy zaznaczyć, że praktyka sporządzania kopii binarnych twardego dysku komputera lub kopii danych przechowywanych na nośniku danych cyfrowych jest stosowana w ramach wdrażania FIT, którym urzędnicy Komisji posługują się podczas kontroli. W swych pismach Komisja przedstawiła bowiem opis, którego skarżące nie zakwestionowały, a z którego wynika, że stosowanie tej technologii polega na poszukiwaniu na twardego dysku komputera lub na jakimkolwiek innym nośniku danych cyfrowych, za pomocą specjalnego oprogramowania i przy użyciu słów

kluczowych, informacji istotnych z punktu widzenia przedmiotu kontroli. Poszukiwanie to wymaga przeprowadzenia etapu wstępnego zwanego „indeksacją”, podczas którego oprogramowanie umieszcza w katalogu wszystkie litery i słowa zawarte na twardym dysku komputera lub na jakimkolwiek innym poddanym kontroli nośniku danych cyfrowych. Czas trwania tej indeksacji zależy od wielkości danego nośnika cyfrowego, ale zazwyczaj jest dosyć długi. W tych okolicznościach urzędnicy Komisji sporządzają zazwyczaj kopię danych zawartych na nośniku danych cyfrowych przedsiębiorstwa objętego kontrolą w celu dokonania indeksacji przechowywanych na tym nośniku danych. W przypadku twardych dysków komputerowych kopia ta może mieć postać kopii binarnej. Ta kopia binarna umożliwia uzyskanie dokładnego odwzorowania dysku poddanego kontroli, zawierającego wszystkie dane, które są zawarte na tym twardym dysku dokładnie w chwili sporządzania kopii, w tym pliki, które prawdopodobnie zostały usunięte.

- 53 Po pierwsze, należy w tym względzie stwierdzić, że w zakresie, w jakim z jednej strony – jak wyjaśniono w pkt 52 powyżej – kopia danych przechowywanych na nośniku danych cyfrowych przedsiębiorstwa objętego kontrolą jest sporządzana w celu dokonania indeksacji, a z drugiej strony indeksacja ta ma umożliwić późniejsze wyszukiwanie dokumentów mających znaczenie dla dochodzenia, wykonanie takiej kopii wchodzi w zakres uprawnień przyznanych Komisji na mocy art. 20 ust. 2 lit. b) i c) rozporządzenia nr 1/2003.
- 54 W istocie, w przeciwieństwie do tego, co twierdzą skarżące, z art. 20 ust. 2 lit. b) i c) rozporządzenia nr 1/2003 nie wynika, że uprawnienie Komisji do sporządzania lub uzyskiwania kopii lub wyciągów z ksiąg i dokumentów dotyczących działalności kontrolowanego przedsiębiorstwa ogranicza się do kontroli ksiąg i dokumentów, które zostały już poddane kontroli.
- 55 Ponadto należy zauważyć, że taka interpretacja mogłaby zaszkodzić skuteczności (effet utile) art. 20 ust. 2 lit. b) wspomnianego rozporządzenia, ponieważ w pewnych okolicznościach kontrola ksiąg i dokumentów handlowych kontrolowanego przedsiębiorstwa może wymagać wcześniejszego skopiowania owych ksiąg lub dokumentów handlowych lub może zostać uproszczona, tak jak w tym wypadku, dzięki sporządzeniu takich kopii.
- 56 W związku z tym należy stwierdzić, że skoro sporządzenie kopii binarnych twardego dysku komputera pana J. oraz kopii całej korespondencji elektronicznej odnalezionej w tym komputerze i w komputerze pana R. wpisuje się w ramy wdrażania FIT przez pracowników Komisji w celu odnalezienia informacji mających znaczenie dla dochodzenia, to sporządzanie takich kopii mieści się w zakresie uprawnień przewidzianych w art. 20 ust. 2 lit. b) i c) rozporządzenia nr 1/2003.
- 57 Po drugie, w zakresie, w jakim argumentację skarżących należy interpretować w ten sposób, że zarzucają one urzędnikom Komisji, iż włączyli oni do akt dochodzenia kopie zbiorów korespondencji elektronicznej odnalezionych w komputerze pana R. i w komputerze pana J., a także kopię binarną twardego dysku tego drugiego komputera, bez wcześniejszego zbadania, czy dokumenty zawarte w owych kopiach mają istotne znaczenie z punktu widzenia przedmiotu dochodzenia, argumentacja ta nie może zostać uwzględniona.
- 58 Jak wynika bowiem z pkt 42–47 powyżej, dopiero po stwierdzeniu, w toku przeprowadzonej w biurach Komisji w Brukseli w obecności przedstawicieli skarżących kontroli dokumentów zawartych w kopiach zbiorów korespondencji elektronicznej znalezionych w komputerze pana R. i w komputerze pana J., a także w kopii binarnej twardego dysku drugiego z tych komputerów, że niektóre z tych dokumentów mają *prima facie* istotne znaczenie z punktu widzenia przedmiotu kontroli, urzędnicy Komisji ostatecznie dołączyli do akt dochodzenia papierowe wersje stosownych dokumentów.

- 59 Należy zatem stwierdzić, że wbrew temu, co twierdzą skarżące, urzędnicy Komisji nie dołączyli bezpośrednio do akt dochodzenia dokumentów zawartych w kopiach zbiorów korespondencji elektronicznej znalezionych w komputerze pana R. i w komputerze pana J., a także w kopii binarnej twardego dysku drugiego z tych komputerów, bez wcześniejszego zbadania, czy mają one istotne znaczenie z punktu widzenia przedmiotu kontroli.
- 60 Po trzecie, co się tyczy argumentu skarżących, zgodnie z którym urzędnicy Komisji nie byli uprawnieni do wyszukiwania w biurach tej instytucji informacji istotnych dla dochodzenia zawartych w kopii binarnej twardego dysku komputera pana J., a także w kopiach zbiorów korespondencji elektronicznej znalezionych w tym komputerze i w komputerze pana R., należy stwierdzić, że art. 20 ust. 2 lit. B) rozporządzenia nr 1/2003 nie stanowi – jak utrzymują skarżące –, że kontrola ksiąg i dokumentów handlowych poddanych jej przedsiębiorstw jest przeprowadzana wyłącznie w siedzibach tych przedsiębiorstw, jeśli, tak jak w tym wypadku, kontrola ta nie mogła zostać ukończona w pierwotnie przewidzianym terminie. Przepis ten zobowiązuje jedynie Komisję do przestrzegania – podczas kontroli dokumentów przeprowadzanej w biurach tej instytucji – takich samych gwarancji w odniesieniu do kontrolowanych przedsiębiorstw, jak gwarancje, które powinny być przez nią przestrzegane podczas kontroli na miejscu.
- 61 Tymczasem należy zaznaczyć, że na rozprawie, w odpowiedzi na pytanie Sądu, skarżące przyznały, że nie zarzucają Komisji tego, że w toku przeprowadzonej w biurach tej instytucji w Brukseli kontroli kopii binarnej twardego dysku komputera pana J. i kopii zbiorów korespondencji elektronicznej odnalezionych w tym komputerze, a także w komputerze pana R., postępowała ona inaczej niż postąpiłaby w sytuacji, gdyby kontrola ta była przeprowadzana w siedzibie skarżących. Skarżące podniosły jedynie, że fakt przeprowadzenia takiej kontroli w siedzibie Komisji pozbawił je wsparcia wykwalifikowanych pracowników, którego potrzebowały, aby przedstawić Komisji wyjaśnienia na temat dokumentów badanych podczas tej kontroli.
- 62 W tym względzie wystarczy stwierdzić, że skarżące nie podnoszą, iż Komisja sprzeciwiła się temu, by jej przedstawiciele byli wspierani przez określonych pracowników skarżących podczas przeprowadzanej w siedzibie Komisji analizy wspomnianych kopii.
- 63 W każdym razie należy przypomnieć, iż z opisu okoliczności faktycznych przedstawionego w pkt 46 i 47 powyżej wynika, że kopie, o których tu mowa, zostały przewiezione do Brukseli w opieczetowanych kopertach, że otwarcie kopert zawierających te kopie oraz ich analiza zostały przeprowadzone w terminie uzgodnionym ze skarżącymi i w obecności ich przedstawicieli, że biura Komisji, w których analiza ta była przeprowadzana, zostały należycie zabezpieczone poprzez opieczetowanie, że pobrane z tych danych dokumenty, które Komisja postanowiła dołączyć do akt dochodzenia, zostały wydrukowane i wyszczególnione, że ich kopie zostały dostarczone skarżącym i że pod koniec analizy kopia binarna twardego dysku komputera pana J. i kopie zbiorów korespondencji elektronicznej odnalezionych w tym komputerze i w komputerze pana R. zostały definitywnie usunięte.
- 64 W świetle powyższego należy stwierdzić, że w trakcie kontroli Komisja nie działała poza zakresem uprawnień, które zostały jej przyznane w art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003. Podniesione w tym względzie przez skarżące zastrzeżenie należy zatem oddalić.

c) W przedmiocie domniemanego naruszenia decyzji w sprawie kontroli

- 65 Co się tyczy argumentu skarżących, według którego w istocie poprzez poszukując w siedzibie Komisji informacji istotnych dla dochodzenia w kopiach binarnych twardego dysku komputera pana J., a także w kopiach zbiorów korespondencji elektronicznej znalezionych na tym komputerze i na komputerze pana R., urzędnicy Komisji wykroczyli poza zakres decyzji w sprawie kontroli, należy przypomnieć, że

zgodnie z orzecznictwem Trybunału uzasadnienie rzeczony decyzji ogranicza zakres uprawnień przyznanych urzędnikom Komisji przez art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 (wyrok z dnia 18 czerwca 2015 r., Deutsche Bahn i in./Komisja, C-583/13 P, EU:C:2015:404, pkt 60).

66 W niniejszej sprawie, co się tyczy, po pierwsze, geograficznego zasięgu decyzji w sprawie kontroli, należy stwierdzić, że w art. 1 akapit drugi wspomnianej decyzji wskazano, co następuje:

„Kontrola może odbyć się we wszystkich miejscach kontrolowanych przez dane przedsiębiorstwo, a w szczególności w biurach znajdujących się pod następującym adresem: 4–10 Rue Mozart, 92110 Clichy, Francja”.

67 Z decyzji w sprawie kontroli wynika zatem, że chociaż kontrola „mo[glą]” się odbyć „we wszystkich miejscach kontrolowanych” przez skarżące, a w szczególności w ich biurach zlokalizowanych w Clichy, to jednak nie miała ona – jak twierdzą skarżące – być przeprowadzana jedynie w ich siedzibie, z wyłączeniem możliwości kontynuowania przez Komisję tej kontroli w Brukseli.

68 Co się tyczy, po drugie, zakresu czasowego decyzji w sprawie kontroli, należy zaznaczyć, że w art. 2 tej decyzji określono dzień, od którego kontrola mogła być przeprowadzana, ale nie określono dnia, w którym powinna się ona zakończyć.

69 Wprawdzie brak sprecyzowania daty zakończenia kontroli nie oznacza, że mogła ona rozciągać się w czasie w sposób nieograniczony, ponieważ Komisja jest w tym względzie zobowiązana do dochowania rozsądnego terminu, zgodnie z art. 41 ust. 1 karty.

70 Niemniej jednak w niniejszej sprawie należy stwierdzić, że w ramach badanego zarzutu skarżące nie podnoszą, że okres jednego miesiąca, który upłynął między kontrolą przeprowadzoną w siedzibie skarżących a kontynuacją tej kontroli w Brukseli, nie był rozsądny.

71 Wynika stąd, że wbrew temu, co twierdzą skarżące, decyzja w sprawie kontroli nie stała na przeszkodzie temu, by urzędnicy Komisji kontynuowali, w siedzibie tej instytucji w Brukseli, wyszukiwanie informacji istotnych dla dochodzenia w kopiach binarnych twardych dysków komputerów określonych pracowników spółki Nexans France.

72 Wobec powyższego należy stwierdzić, że Komisja nie wykroczyła także poza zakres decyzji w sprawie kontroli, przyjmując sporne środki w czasie prowadzenia kontroli. Należy zatem oddalić zastrzeżenia podniesione przez skarżące w tym względzie.

d) W przedmiocie postulowanego naruszenia prawa do obrony

73 Skarżące podnoszą, że zawieszenie selekcji dokumentów istotnych z punktu widzenia przedmiotu kontroli na okres od 3 lutego 2009 r. do 2 marca 2009 r., w którym to dniu otworzono zabezpieczone koperty zawierające elektroniczne nośniki informacji, na których zapisano całą korespondencję elektroniczną określonych pracowników spółki Nexans France i kopie binarne twardego dysku komputera pana J., pozbawiło je możliwości dokonania poważnej oceny celowości wystąpienia z żądaniem odszkodowawczym, ponieważ w trakcie tego okresu skarżące nie mogły określić wartości dodanej innych znajdujących się w ich posiadaniu informacji. Według skarżących oznacza to, że Komisja naruszyła ich prawo do obrony.

74 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z pkt 10 komunikatu w sprawie współpracy zwolnienie z grzywien nie może zostać przyznane, „jeżeli w chwili przekazania [informacji i dowodów] Komisja posiadała już wystarczające dowody do podjęcia decyzji o przeprowadzeniu kontroli w związku z domniemanym kartelem lub już przeprowadziła kontrolę”.

- 75 Tymczasem w niniejszej sprawie, jak zostało to potwierdzone przez Sąd w pkt 93 wyroku z dnia 14 listopada 2012 r., Nexans France i Nexans/Komisja (T-135/09, EU:T:2012:596), Komisja dysponowała wystarczającymi dowodami, jeżeli chodzi o podmorskie i podziemne kable elektryczne wysokiego napięcia, aby zarządzić kontrolę, którą przeprowadzono w siedzibie Nexans. Wynika stąd, że skarżące nie mogły skorzystać ze zwolnienia z grzywny na podstawie komunikatu w sprawie współpracy.
- 76 Prawdą jest, że zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie współpracy przedsiębiorstwa ujawniające swój udział w domniemanym kartelu mającym wpływ na Unię Europejską, lecz niespełniające przewidzianych warunków pozwalających na skorzystanie ze zwolnienia z grzywny, mogą jednak kwalifikować się do skorzystania z obniżenia kwoty grzywny, która w innym przypadku zostałaby na nie nałożona. Zgodnie z pkt 24 tego komunikatu, aby móc ubiegać się o takie obniżenie grzywny, przedsiębiorstwo musi przedstawić Komisji dowody na istnienie domniemanego naruszenia, które przyczyniają się do znacznego zwiększenia wartości dowodów będących już w posiadaniu Komisji.
- 77 Jednakże należy zaznaczyć, że skarżące nadal były w posiadaniu danych, których kopia została sporządzona przez urzędników Komisji. Były one zatem w stanie dokładnie określić informacje, które nie były zawarte w tych kopiach cyfrowych i które, z punktu widzenia przedmiotu dochodzenia, mogły przyczynić się do znacznego zwiększenia wartości dowodów będących już w posiadaniu Komisji.
- 78 Ponadto nawet jeśli – jak podnoszą w istocie skarżące – Komisja była już w posiadaniu twardych dysków komputerów zawierających informacje, które mogły zostać przedstawione we wniosku o zwolnienie z grzywny, to należy ponownie przypomnieć, że okoliczność, iż Komisja sporządziła kopie całej korespondencji elektronicznej określonych pracowników spółki Nexans France i kopię binarną twardego dysku komputera pana J., nie oznacza, że poddała ona te materiały kontroli i że uzyskała już dostęp do zawartych w nich informacji. Taka kontrola była bowiem kontynuowana dopiero wówczas, gdy owe kopie zostały wyjęte z zapieczętowanych kopert w Brukseli. W tym kontekście skarżące miały jeszcze możliwość zbadania zawartości twardego dysku i korespondencji elektronicznej, o których mowa, i poinformowania Komisji o zawartych tam dokumentach lub dowodach zwiększających wartość innych dowodów zgromadzonych już przez Komisję w ramach dochodzenia.
- 79 Wynika stąd, że wbrew temu, co utrzymują skarżące, Komisja nie ograniczyła skarżącym możliwości dokonania oceny celowości wystąpienia z żądaniem odszkodowawczym.
- 80 W zakresie, w jakim skarżące powołują się na naruszenie swego prawa do obrony, należy przypomnieć, że środki dochodzeniowe podjęte przez Komisję na etapie wstępnego dochodzenia, a w szczególności środki kontrolne i żądania udzielenia informacji, z natury prowadzą do tego, że Komisja podejrzewa, iż popełnione zostało naruszenie, i mogą mieć istotny wpływ na sytuację podejrzanych przedsiębiorstw. Istotne jest zatem, by nie dopuścić do nieodwracalnego naruszenia prawa do obrony na tym etapie postępowania administracyjnego, ponieważ podjęte środki dochodzeniowe mogą mieć decydujący charakter dla ustalenia dowodów bezprawności zachowań przedsiębiorstw mogących prowadzić do pociągnięcia ich do odpowiedzialności (zob. podobnie wyrok z dnia 25 listopada 2014 r., Orange/Komisja, T-402/13, EU:T:2014:991, pkt 79 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 81 Jednakże w niniejszej sprawie sam fakt, że przedmiotowe dane elektroniczne zostały przeanalizowane nie w siedzibie spółki Nexans France w Clichy, ale w siedzibie Komisji w Brukseli, nie ma znaczenia dla poszanowania prawa do obrony skarżących, skoro wykazano, że IND, na których zapisano kopie rzeczonych danych elektronicznych, zostały przetransportowane do Brukseli w opieczętowanych kopertach, że Komisja przekazała skarżącym kopie tych danych, że otwarcie kopert zawierających IND z tymi danymi i ich dalsza analiza zostały przeprowadzone w terminie uzgodnionym ze skarżącymi i w obecności ich przedstawicieli, że pomieszczenia Komisji, w których analiza ta była przeprowadzana, zostały należycie zabezpieczone poprzez nałożenie pieczęci, że pobrane z tych danych

dokumenty, które Komisja postanowiła dołączyć do akt dochodzenia, zostały wydrukowane i wyszczególnione, że ich kopie zostały przekazane skarżącym oraz że na koniec badania zawartość wszystkich IND oraz komputerów wykorzystanych do ich zbadania została definitywnie usunięta.

82 Należy zatem oddalić jako bezzasadne zastrzeżenie skarżących dotyczące naruszenia ich prawa do obrony.

e) W przedmiocie postulowanego naruszenia art. 20 ust. 3 i 4 rozporządzenia nr 1/2003

83 Skarżące zarzucają Komisji, że kontynuowała analizę kopii całej korespondencji określonych pracowników spółki Nexans France oraz kopii binarnej twardego dysku pana J. w swej siedzibie w Brukseli, bez uprzedniego powiadomienia o tym belgijskiego urzędu ochrony konkurencji.

84 W tym względzie należy przypomnieć, że z jednej strony zgodnie z art. 20 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2003, „Komisja podejmuje [decyzje w sprawie kontroli] po zasięgnięciu opinii organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego, na którego terytorium ma być przeprowadzona kontrola”, a z drugiej strony zgodnie z art. 20 ust. 3 tego rozporządzenia „[z] odpowiednim wyprzedzeniem Komisja powiadomi o kontroli organ ochrony konkurencji państwa członkowskiego, na którego terytorium przeprowadza kontrolę”.

85 Ratio legis art. 20 ust. 3 i 4 rozporządzenia nr 1/2003, przedstawionym w motywie 24 tego rozporządzenia, jest umożliwienie organom ochrony konkurencji państw członkowskich aktywnego współdziałania w wykonywaniu przez Komisję wynikających z art. 20 ust. 1 tego rozporządzenia kompetencji w zakresie kontroli.

86 W związku z tym w art. 20 ust. 5 rozporządzenia nr 1/2003 wyjaśniono, że „[u]rzednicy organu ochrony konkurencji państwa członkowskiego, na którego terytorium ma być przeprowadzona kontrola, oraz osoby upoważnione lub wyznaczone przez ten organ na wniosek tego organu lub Komisji aktywnie pomagają urzędnikom i innym towarzyszącym osobom upoważnionym przez Komisję” i że „[w] tym celu przysługują im uprawnienia, o których mowa w ust. 2”.

87 W niniejszej sprawie jest bezsporne, że przed wydaniem decyzji w sprawie kontroli Komisja zasięgnęła opinii Autorité de la concurrence (urzędu ochrony konkurencji, Francja). Nie ulega również wątpliwości, że Komisja powiadomiła ten organ z odpowiednim wyprzedzeniem o zamiarze przeprowadzenia kontroli w siedzibie spółki Nexans France. Zresztą nie jest także kwestionowane to, że podczas kontroli, która miała miejsce w siedzibie spółki Nexans France, kontrolerom Komisji towarzyszyli przedstawiciele wskazanego urzędu.

88 Należy zatem stwierdzić, że Komisja spełniła w niniejszej sprawie wymogi określone w art. 20 ust. 3 i 4 rozporządzenia nr 1/2003.

89 Stwierdzenie to nie może zostać podważone za pomocą argumentacji skarżących.

90 Wbrew temu, co twierdzą skarżące, z art. 20 ust. 3 i 4 rozporządzenia nr 1/2003 nie wynika bowiem to, że w niniejszej sprawie Komisja była zobowiązana do „zasięgnięcia opinii” lub „powiadomienia z odpowiednim wyprzedzeniem”, belgijskiego urzędu ochrony konkurencji, jeżeli, ze względów praktycznych, zamierzała kontynuować w swej siedzibie w Brukseli analizę dokumentów rozpoczętą w ramach kontroli przeprowadzonej na podstawie art. 20 rozporządzenia nr 1/2003 na terytorium innego państwa członkowskiego, ale jedynie to, że instytucja ta jest do tego zobowiązana w przypadku, gdy zamierza przeprowadzić kontrolę w siedzibie przedsiębiorstwa znajdującej się w Belgii.

91 Wobec powyższego zastrzeżenie skarżącej dotyczące naruszenia przez Komisję art. 20 ust. 3 i 4 rozporządzenia nr 1/2003 należy oddalić jako bezzasadne.

f) W przedmiocie postulowanego naruszenia art. 7 karty

- 92 Skarżące podnoszą zasadniczo, że w zakresie, w jakim sporne środki wykraczają poza uprawnienia Komisji wynikające z rozporządzenia nr 1/2003, środki te są również sprzeczne z wymogiem ochrony przed arbitralnymi i nieproporcjonalnymi ingerencjami władzy publicznej w sferę prywatnej działalności osoby, zarówno fizycznej, jak i prawnej.
- 93 W tym względzie należy przypomnieć, że – jak stwierdzono w pkt 64 powyżej – sporne środki nie wykraczają poza zakres uprawnień Komisji wynikających z rozporządzenia nr 1/2003. W związku z tym w zakresie, w jakim skarżące wiążą zastrzeżenie dotyczące naruszenia art. 7 karty z uprzednim stwierdzeniem naruszenia art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003, zastrzeżenie to należy oddalić jako bezzasadne.
- 94 Ponadto w zakresie, w jakim zastrzeżenie dotyczące naruszenia art. 7 karty winno być interpretowane jako zastrzeżenie niezależne, należy zaznaczyć, że argumentacja skarżących w tym względzie opiera się na założeniu identycznym z tym, które leży u podstaw argumentacji przedstawionej w odniesieniu do naruszenia art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003, a mianowicie, że urzędnicy Komisji sporządzili kopię całej korespondencji odnalezioną w komputerach panów R. i J., jak też kopię binarną twardego dysku komputera pana J., i natychmiast dołączyli te kopie do akt dochodzenia bez uprzedniego upewnienia się, że zawarte w nich dokumenty są istotne z punktu widzenia przedmiotu dochodzenia.
- 95 Tymczasem, jak zostało to już stwierdzone w pkt 48–72 powyżej, założenie to jest błędne, a zatem argumentacja skarżących odnosząca się do naruszenia art. 7 karty jest pozbawiona podstaw.
- 96 Należy zatem oddalić argumentację skarżących, zgodnie z którą dokumenty zajęte przez Komisję podczas kontroli przeprowadzonej w ich siedzibie nie mogły zostać wykorzystane na poparcie zaskarżonej decyzji ze względu na fakt, że zostały one uzyskane bezprawnie.
- 97 Ponadto należy również oddalić argumentację skarżących, zgodnie z którą zaskarżona decyzja nie może opierać się na dokumentach zajętych w trakcie kontroli przeprowadzanej przez Komisję w siedzibie Prysmiana ze względu na to, że w celu uzyskania tych dokumentów Komisja zastosowała tę samą metodę, którą posłużyła się podczas kontroli przeprowadzonej w ich własnej siedzibie. W istocie, nawet jeśli – zgodnie z twierdzeniem, do którego ograniczyły się skarżące – dokumenty załączone do akt sprawy po przeprowadzeniu kontroli w siedzibie Prysmiana zostały zebrane przy użyciu tej samej metody, którą posłużono się w niniejszej sprawie, to wystarczy stwierdzić, że argumenty skarżących dotyczące niezgodności z prawem tej metody zostały oddalone przez Sąd jako bezzasadne.
- 98 Z całości powyższych rozważań wynika, że kopie danych elektronicznych, o których tu mowa, nie zostały uzyskane w sposób bezprawny i że wobec tego – wbrew temu, co twierdzą skarżące – Komisja mogła zgodnie z prawem wykorzystać te dane na poparcie swych wniosków dotyczących istnienia naruszenia stwierdzonego w zaskarżonej decyzji.
- 99 W świetle wszystkich przedstawionych wyżej rozważań zarzut pierwszy skargi należy oddalić jako bezzasadny.

2. W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego błędu w ocenie przy ustalaniu daty rozpoczęcia uczestnictwa skarżących w naruszeniu

- 100 Skarżące utrzymują, że Komisja błędnie ustaliła, że datą rozpoczęcia uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu był dzień 13 listopada 2000 r. Według skarżących uczestnictwo to rozpoczęło się dopiero w dniu 22 lutego 2001 r., kiedy to określeni pracownicy spółki Nexans, a mianowicie panowie R. i J., wzięli udział w spotkaniu A/R zorganizowanym w Londynie (Zjednoczone Królestwo), którego przedmiotem był przydział projektów dotyczących podmorskich i podziemnych kabli elektrycznych.

- 101 W tym względzie, po pierwsze, skarżące podnoszą, że dowody zawarte w aktach sprawy, rozpatrywane jako całość, nie dowodzą w sposób wymagany prawem, że pracownicy spółki Nexans France uczestniczyli w spotkaniu A/R, które odbyło się w dniu 29 listopada 2000 r. w Kuala Lumpur (Malezja).
- 102 Po drugie, skarżące zwracają uwagę, że choć Komisja słusznie nie przypisała im odpowiedzialności za naruszenie przed dniem 13 listopada 2000 r., to ich uczestnictwo w naruszeniu po tej dacie wywodzi ona z faktu, że naruszenie istniało już od dnia 18 lutego 1999 r. Tymczasem istnienie tego naruszenia, przynajmniej od tej ostatniej daty, nie zostało dowiedzione w sposób wymagany prawem, wbrew temu, co twierdzi Komisja w motywie 1064 zaskarżonej decyzji.
- 103 Przede wszystkim, według skarżących, Komisja oparła się w tym względzie jedynie na dowodach dostarczonych przez określone przedsiębiorstwa wnioskujące o złagodzenie sankcji, a mianowicie Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems, które to dowody były jedynie dowodami opartymi na pogłoskach i których wiarygodność była kwestionowana przez samą Komisję. Wiarygodne nie są także złożone w ramach wniosku o zwolnienie z sankcji oświadczenia spółki ABB, na które powołała się Komisja.
- 104 Następnie, wbrew temu, co wynika z zaskarżonej decyzji, oświadczenia złożone w ramach programu łagodzenia sankcji, którymi dysponuje Komisja, potwierdzają, że w roku 1999 i aż do początku roku 2001, kartel jeszcze nie istniał. Po pierwsze, znajdujące się w aktach sprawy dowody pochodzące od spółek Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems świadczą jedynie o tym, że niektórzy producenci kabli elektrycznych spotykali się, ale bez osiągnięcia porozumienia. Po drugie, dowody pochodzące od spółki ABB potwierdzają jedynie próbę nawiązania legalnej i sprzyjającej konkurencji współpracy w ramach zgodnego z prawem konsorcjum.
- 105 Skarżące kwestionują wreszcie moc dowodową dowodów bezpośrednich, na które powołano się w zaskarżonej decyzji w celu potwierdzenia istnienia naruszenia od dnia 18 lutego 1999 r. Większość tych dowodów stanowią ogólne i mało zrozumiałe zapiski w notatnikach, które nie zawierają informacji na temat treści ewentualnych spotkań, ani nawet tożsamości ich uczestników.
- 106 Komisja kwestionuje argumenty skarżących.
- 107 Co się daty przyjętej przez Komisję za datę rozpoczęcia uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu, należy wskazać, że u źródeł powstania zarówno spółki Nexans France, jak i spółki Nexans, leży działalność w dziedzinie kabli elektrycznych francuskiej grupy kapitałowej złożonej ze spółki [poufne]¹ jej spółek zależnych.
- 108 I tak w dniu 13 listopada 2000 r. spółka zależna [poufne], a mianowicie [poufne], przeniosła przeważającą część swej działalności w dziedzinie podziemnych kabli elektrycznych na jedną ze swych spółek zależnych Vivalec, której nazwę zmieniono następnie na Nexans France. To przeniesienie działalności obejmowało również przeniesienie szeregu pracowników, w tym panów B., R. i J. W kolejnych miesiącach pozostała część działalności w dziedzinie kabli elektrycznych należąca do różnych spółek zależnych [poufne] została przeniesiona do w pełni kontrolowanej przez tę ostatnią spółki zależnej o nazwie [poufne]. Później, ale przed dniem 12 czerwca 2001 r., spółki Nexans France i [poufne] zostały sprzedane spółce Nexans – nowo utworzonej spółce zależnej [poufne]. W dniu 12 czerwca 2001 r. [poufne] sprzedała blisko 80% udziałów w spółce Nexans przy okazji wprowadzenia na giełdę tej drugiej spółki, która uniezależniła się od grupy [poufne]. [poufne] sprzedała następnie wszystkie swe udziały w spółce Nexans, która stała się końcową spółką dominującą grupy Nexans (motywy 709 i 711 zaskarżonej decyzji).

¹ Ukryte dane poufne.

- 109 W zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że dowody świadczą o tym, iż pracownicy spółki [poufne], którzy w dniu 13 listopada 2000 r. zostali przeniesieni do spółki Vivalec, przekształconej następnie w spółkę Nexans France, bezpośrednio uczestniczyli w naruszeniu od dnia 18 lutego 1999 r. do dnia 28 stycznia 2009 r. Instytucja ta postanowiła nie wysłać pisma w sprawie przedstawienia zarzutów do spółek grupy, w skład której wchodził [poufne] i jego spółki zależne. Komisja również nie zajęła także stanowiska w kwestii, czy spółka Nexans France była odpowiedzialna za udział w kartelu przed dniem 13 listopada 2000 r. jako następcą spółki [poufne]. Komisja postanowiła jednak przyjąć tę datę jako datę rozpoczęcia uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu. Jeśli chodzi o spółkę Nexans, to jako spółka dominująca ponosi ona odpowiedzialność za zachowanie spółki Nexans France dopiero od dnia 12 czerwca 2001 r. (motywy 710, 711 i 912 zaskarżonej decyzji).
- 110 Z powyższego wynika, że data 13 listopada 2000 r., przyjęta przez Komisję jako data rozpoczęcia uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu, w rzeczywistości jest jedynie datą przeniesienia do spółki Vivalec, przekształconej później w spółkę Nexans France, dotkniętej istniejącym już zdaniem Komisji naruszeniem działalności spółki [poufne], które to przeniesienie obejmowało również głównych pracowników spółek zaangażowanych w antykonkurencyjne praktyki, a mianowicie panów B., R. i J.
- 111 Wynika stąd, że w ramach badania zasadności rozpatrywanego zarzutu należy skoncentrować się na kwestii, czy w dniu 13 listopada 2000 r. naruszenie będące przedmiotem zaskarżonej decyzji, zakwalifikowane przez Komisję jako jednolite i ciągłe, już istniało i czy wskazani pracownicy spółki [poufne], przeniesieni do spółki Vivalec, a obecnie Nexans France, uczestniczyli w jego wprowadzaniu w życie już przed tą datą, co oznaczałoby, że ich uczestnictwo w spotkaniu A/R, które odbyło się w dniu 22 lutego 2001 r. w Londynie, można uznać jedynie za kontynuację ich wcześniejszych działań antykonkurencyjnych. Nie jest w tym względzie konieczne ustalenie, czy Komisja słusznie przyjęła, że datą rozpoczęcia naruszenia, o którym mowa w zaskarżonej decyzji, był dzień 18 lutego 1999 r. W niniejszej sprawie istotne znaczenie ma bowiem nie to, czy owo naruszenie rozpoczęło się w dniu 18 lutego 1999 r., lecz to, czy istniało ono już przynajmniej w dniu 13 listopada 2000 r. i czy wskazani pracownicy uczestniczyli w tym naruszeniu przed rzeczoną spotkaniem.
- 112 W tym względzie, przede wszystkim jeśli chodzi o istnienie naruszenia przed dniem 13 listopada 2000 r., z motywów 137–157 zaskarżonej decyzji, które odnoszą się do oświadczeń spółek Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems złożonych w ramach ich wspólnego wniosku o zwolnienie z grzywny, jak też z przedstawionych w ramach tego wniosku dokumentów pochodzących z czasu, w którym zaistniały rozpatrywane okoliczności faktyczne, wynika, że między dniem 18 lutego 1999 r. a dniem 22 lutego 2001 r. przedstawiciele spółki [poufne], a konkretnie panowie J. i R., uczestniczyli w kilku spotkaniach, których celem było opracowanie zasad przyznawania projektów podmorskich i podziemnych kabli elektrycznych w różnych częściach świata lub przydzielanie tych projektów uczestnikom kartelu. Chodzi tu o spotkania A/R zorganizowane w dniu 18 lutego 1999 r. w Zurychu (Szwajcaria), w dniu 24 marca 1999 r. w Kuala Lumpur, w dniach 3 i 4 czerwca 1999 r. w Tokio (Japonia), w dniu 26 lipca 1999 r. w Londynie i w dniu 19 października 1999 r. w Kuala Lumpur. W odniesieniu do roku 2000 Komisja wspominała w sposób bardziej ogólny o zorganizowaniu co najmniej czterech spotkań w dniach 1 i 2 marca, w dniu 11 maja, w lipcu i w dniu 29 listopada (motywy 146 zaskarżonej decyzji i załącznik I do tej decyzji). Stwierdziła ona również, że zgodnie z zapiskami zawartymi w notatniku przekazanym przez Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems, panowie R. i J. uczestniczyli w tych spotkaniach w imieniu spółki [poufne] (motywy 146 zaskarżonej decyzji).
- 113 Co się tyczy treści tych spotkań, dowody przytoczone przez Komisję w zaskarżonej decyzji, a w szczególności przedstawione w zaskarżonej decyzji notatki ze spotkań, opisują dyskusje na temat opracowania porozumienia w sprawie podziału rynków, w tym porozumienia w sprawie „terytorium krajowego” i porozumienia o podziale „terytoriów wywozowych”, według z góry ustalonych kwot. Komisja powołuje się również na dowody potwierdzające, że przydzielanie projektów miało także miejsce już od roku 1999. W tym względzie Komisja przytoczyła w zaskarżonej decyzji wzór

dokumentu przedstawiającego stanowiska, który był dokumentem umożliwiającym odnotowywanie przydzielania projektów kabli elektrycznych poszczególnym uczestnikom kartelu i zarządzanie owym przydzielaniem. Według Komisji dyskusje prowadzone podczas wspomnianych wyżej spotkań dotyczyły również możliwości zaangażowania w te porozumienia przedsiębiorstw europejskich, takich jak ABB, Brugg Kabel i Sagem, a także konieczności powołania koordynatora japońskiego w celu zapewnienia dobrej komunikacji między obydwoma stronami kartelu.

- 114 Komisja twierdzi ponadto, że dowody przedstawione w ramach wspólnego wniosku o zwolnienie z grzywny spółek Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems, na których instytucja ta oparła się w celu wykazania istnienia kartelu przed dniem 13 listopada 2000 r., zostały potwierdzone oświadczeniami ustnymi złożonymi przez spółkę ABB w ramach jej wniosku o zwolnienie z grzywny, jak również przedstawionymi przez nią w ramach tego wniosku dokumentami pochodzącymi z czasu, w którym zaistniały rozpatrywane okoliczności faktyczne. W motywach 149 i 150 zaskarżonej decyzji Komisja powołała się bowiem na oświadczenia ABB dotyczące spotkania między pracownikiem tej spółki a pracownikiem spółki [poufne] w kwietniu 2000 r. oraz na represje, jakich spółka ABB doznała w maju 2000 r. ze strony spółki Pirelli ze względu na pozyskanie projektu we Włoszech, czyli na terytorium zarezerwowanym dla tego ostatniego przedsiębiorstwa. W motywie 151 tej decyzji Komisja przedstawiła także treść wiadomości elektronicznej i wewnętrznych notatek potwierdzających, że w kwietniu 2000 r. spółka ABB uczestniczyła już w „porozumieniu w sprawie terytorium krajowego”, jak też w późniejszym podziale projektów europejskich między członków R kartelu.
- 115 Następnie dowody przytoczone przez Komisję potwierdzają także, że pracownicy spółki [poufne] odgrywali ważną rolę w opracowywaniu i stosowaniu porozumień składających się na stwierdzone w zaskarżonej decyzji naruszenie. Nie tylko aktywnie działali oni w ramach kartelu poczynając od spotkania, które odbyło się w dniu 18 lutego 1999 r. w Zurychu, ale także – jak wynika z przytoczonych w motywie 141 rzeczonej decyzji notatek ze spotkania, które odbyło się w dniu 26 lipca 1999 r. w Londynie – podejmowali się nakłaniania do uczestnictwa w kartelu innych przedsiębiorstw europejskich. Ponadto, jak wskazała Komisja w motywie 154 tej decyzji, oświadczenia ustne spółek Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems pozwalają potwierdzić, że to pan J. – pracownik spółki [poufne] był autorem pierwszego dokumentu przedstawiającego stanowiska, przywołanego przez Komisję w zaskarżonej decyzji i pochodzącego z września 2000 r.
- 116 Należy zaznaczyć, że przejęcie działalności spółki [poufne] przez spółkę Vivalec, a obecnie Nexans France, w listopadzie 2000 r. nie zmieniło sposobu funkcjonowania kartelu. Na spotkaniach kartelu przedsiębiorstwo było bowiem nadal reprezentowane przez te same osoby, które odgrywały tę samą rolę w ramach naruszenia. W szczególności po listopadzie 2000 r. pan J. w dalszym ciągu był odpowiedzialny za przygotowywanie i aktualizację dokumentów przedstawiających stanowiska oraz pełnił funkcję sekretarza „grupy R” odpowiedzialnego za kontakty ze „stroną A” kartelu (zob. w szczególności motywy 94, 96, 99 i 211 zaskarżonej decyzji).
- 117 Należy wreszcie zwrócić uwagę na jednolity i ciągły charakter naruszenia oraz okoliczność, że w dowodach zgromadzonych przez Komisję nie wspomina się o przerwaniu kartelu w okresie od początku roku 1999 do początku roku 2001. Z zaskarżonej decyzji wynika również, że przedstawiciele spółki [poufne], panowie R. i J., byli obecni na spotkaniach kartelu zarówno w 1999 r., jak i w 2000 r., chociaż, jak wskazała Komisja w motywie 146 zaskarżonej decyzji, istnieje możliwość, że nie byli oni obecni na wszystkich spotkaniach zorganizowanych w 2000 r.
- 118 Ewentualna nieobecność niektórych pracowników spółki [poufne] na jednym ze spotkań kartelu zorganizowanych w 2000 r. nie może podać w wątpliwość ciągłości uczestnictwa zainteresowanego przedsiębiorstwa w kartelu, w szczególności w świetle treści notatek ze spotkania A/R, które miało miejsce w dniu 22 lutego 2001 r. w Londynie i które, zdaniem skarżących, wyznacza początek uczestnictwa spółki Nexans France w kartelu. Notatki te zawierają listę obecności, w której obok nazwisk pracowników spółki Nexans France, panów J. i R., pojawia się słowo „[poufne]”, co wskazuje, że chodzi tu o byłych pracowników [poufne]. Ponadto we wskazanych notatkach wspomniano

o rozpoczęciu działalności spółki Nexans France, wyjaśniono, że wprowadzenie spółki Nexans na giełdę zostało przełożone, ale jest ono potwierdzone, i że [poufne] będzie odtąd przedsiębiorstwem telekomunikacyjnym. Tak więc wbrew temu, co twierdzą skarżące, notatki z rzeczonego spotkania potwierdzają, że uczestnictwo w tym spotkaniu spółki Nexans France było jedynie kontynuacją wcześniejszych, noszących znamiona zmowy działań panów [J.] i [R.] po zrestrukturyzowaniu działalności w zakresie produkcji kabli elektrycznych w ramach grupy złożonej ze spółki [poufne] i jej spółek zależnych.

- 119 Z powyższych elementów wynika, po pierwsze, że nie później niż w połowie 2000 r. kartel stwierdzony przez Komisję w zaskarżonej decyzji już istniał i że spółka [poufne], reprezentowana między innymi przez panów R. i J., była jednym z jego członków i założycieli. Po drugie, wynika stąd, że Komisja słusznie uznała, iż uczestnictwo spółki Nexans France w kartelu było jedynie kontynuacją praktyk stosowanych przez pracowników spółki [poufne] od początku 1999 r. Komisja mogła zatem uznać, nie popełniając błędu, że uczestnictwo spółki Nexans France w kartelu rozpoczęło się w dniu 13 listopada 2000 r., w momencie przejęcia przez spółkę Vivalec, a obecnie Nexans France, działalności spółki [poufne] w dziedzinie podziemnych kabli elektrycznych, w tym w tym pracowników bezpośrednio zaangażowanych w kartel.
- 120 Argumenty skarżących nie pozwalają na podważenie tego wniosku.
- 121 Po pierwsze, należy stwierdzić, że skarżące usiłują zakwestionować moc dowodową zebranych przez Komisję dowodów, przedstawiając i analizując je w oderwaniu od kontekstu. Badają one odrębnie oświadczenia przedsiębiorstw wnioskujących o złagodzenie sankcji oraz przedstawione przez nie w ramach tych wniosków dowody pochodzące czasu, w którym zaistniały rozpatrywane okoliczności.
- 122 W tym względzie należy przypomnieć, że choć Komisja jest zobowiązana przedstawić precyzyjne i spójne dowody w celu wykazania istnienia naruszenia art. 101 ust. 1 TFUE, to nie każdy z tych dowodów musi odpowiadać tym kryteriom w odniesieniu do każdego elementu naruszenia. Wystarczy, by zbiór wskazanych przez instytucję poszlak, rozpatrywany jako całość, odpowiadał temu wymaganiu. Poszlaki wskazane przez Komisję w zaskarżonej decyzji w celu dowiedzenia dopuszczenia się przez przedsiębiorstwo naruszenia tego postanowienia winny być oceniane nie odrębnie, ale jako całość (zob. wyroki: z dnia 17 maja 2013 r., Trelleborg Industrie i Trelleborg/Komisja, T-147/09 i T-148/09, EU:T:2013:259, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 12 grudnia 2014 r., Repsol Lubricantes y Especialidades i in./Komisja, T-562/08, niepublikowany, EU:T:2014:1078, pkt 152, 153 i przytoczone tam orzecznictwo). Poza tym w większości przypadków istnienie praktyki lub porozumienia antykonkurencyjnego musi być wywnioskowane z szeregu zbiegów okoliczności oraz wskazówek, które rozpatrywane łącznie mogą stanowić, w braku innego logicznego wytłumaczenia, dowód naruszenia reguł konkurencji (wyrok z dnia 17 września 2015 r., Total Marketing Services/Komisja, C-634/13 P, EU:C:2015:614, pkt 26).
- 123 W niniejszej sprawie, jak wskazano w pkt 112–115 powyżej, dowody przedstawione przez Komisję w zaskarżonej decyzji potwierdzają nielegalne kontakty między europejskimi i japońskimi producentami podziemnych i podwodnych kabli elektrycznych, opracowanie kompleksowego porozumienia w sprawie podziału rynków między nimi i wprowadzenie w życie tego porozumienia od początku 1999 r. Dowody te potwierdzają również, że pracownicy spółki [poufne], przekształconej w spółkę Vivalec, a obecnie Nexans France, odgrywali kluczową rolę w tych kontaktach.
- 124 Po drugie, wbrew temu, co twierdzą skarżące, wnioski Komisji dotyczące istnienia naruszenia w okresie od początku 1999 r. do początku 2001 r. nie opierają się wyłącznie na dowodach, które zostały jej przekazane przez Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems w ramach ich wspólnego wniosku o zwolnienie z grzywny. O ile prawdą jest, że elementy te są najczęściej przywoływane na poparcie stanowiska Komisji, o tyle instytucja ta opiera się również na dowodach przedstawionych przez ABB, które bezpośrednio odnoszą się do uczestnictwa w naruszeniu spółki [poufne].

- 125 Skarżące błędnie interpretują znaczenie motywu 1064 zaskarżonej decyzji, twierdząc, że Komisja sama przyznała, że oparła się ona wyłącznie na oświadczeniach spółek Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems w celu stwierdzenia istnienia naruszenia w jego początkowym okresie. W tym motywie, znajdującym się w części decyzji poświęconej ocenie, dla celów ustalenia wysokości grzywny, łącznej współpracy spółek Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems, jako drugiego podmiotu wnioskującego o złagodzenie sankcji, Komisja ograniczyła się do stwierdzenia, że informacje dostarczone przez tych wnioskodawców mają charakter rozstrzygających dowodów w rozumieniu pkt 26 komunikatu w sprawie współpracy, to znaczy dowodów mających dużą moc dowodową. Komisja podniosła również, że była w stanie wykazać istnienie naruszenia w okresie od 18 lutego 1999 r. do 1 marca 2001 r. wyłącznie na podstawie tych informacji, co samo w sobie nie wyklucza, że posiadała inne dowody odnoszące się do tego okresu, w szczególności dowody dostarczone przez spółkę ABB, która jako pierwsza skontaktowała się z Komisją i rozpoczęła współpracę w określonych w tym komunikacie ramach.
- 126 Po trzecie, wbrew temu, co twierdzą skarżące, nie ma powodu, aby kwestionować prawdziwość i wiarygodność oświadczeń spółek Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems, ani oświadczeń spółki ABB.
- 127 Zgodnie z orzecznictwem żaden przepis ani żadna zasada ogólna prawa Unii nie zakazuje bowiem Komisji wykorzystania przeciwko przedsiębiorstwu oświadczeń innych inkryminowanych przedsiębiorstw. W przeciwnym razie spoczywający na Komisji ciężar dowodu zachowań sprzecznych z art. 101 TFUE, byłby niemożliwy do spełnienia i nie do pogodzenia z misją sprawowania nadzoru nad stosowaniem tych przepisów we właściwy sposób, którą nakłada na Komisję traktat FUE (zob. Wyrok z dnia 25 października 2005 r., Groupe Danone/Komisja, T-38/02, EU:T:2005:367, pkt 285 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 128 Nawet jeśli należy zasadniczo założyć pewną podejrzliwość w odniesieniu do dobrowolnych zeznań głównych uczestników niedozwolonego porozumienia ze względu na okoliczność, że uczestnicy ci prawdopodobnie będą zmierzać do przedstawienia większej ilości dowodów obciążających w zakresie dotyczącym działalności ich konkurentów, to jednak fakt wystąpienia o zastosowanie komunikatu w sprawie współpracy w celu uzyskania zwolnienia z grzywny lub zmniejszenia jej wysokości nie musi koniecznie stanowić zachęty do przedkładania nieprawdziwych dowodów dotyczących pozostałych uczestników kartelu. Wszelka próba wprowadzenia Komisji w błąd mogłaby bowiem podać w wątpliwość szczerłość wnioskodawcy, jak również kompletność współpracy, a tym samym wystawić na niebezpieczeństwo szansę skorzystania przez niego w pełni z komunikatu w sprawie współpracy (wyrok z dnia 12 lipca 2011 r., Toshiba/Komisja, T-113/07, EU:T:2011:343, pkt 94).
- 129 W niniejszej sprawie Komisja zakwestionowała, co prawda, wiarygodność oświadczeń spółek Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems, złożonych w ramach ich wspólnego wniosku o zwolnienie z grzywny, ograniczając w konsekwencji obniżkę kwoty grzywny, którą zamierzała nałożyć na te spółki z 50 do 45%. Jednakże wątpliwości Komisji nie dotyczyły rozpoczęcia naruszenia, a jedynie daty wycofania się z kartelu spółki J-Power Systems, jako że przedsiębiorstwa wnioskujące o złagodzenie sankcji wskazały różne daty tego zdarzenia. Natomiast, jeżeli chodzi o początkowy okres kartelu, w motywie 1064 zaskarżonej decyzji Komisja wskazała, że dowody dostarczone przez Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems miały charakter rozstrzygający.
- 130 Ponadto, wbrew temu, co utrzymują skarżące, oświadczenia złożone przez spółki Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems nie mogą zostać uznane jedynie za „dowody oparte na pogłoskach”. Chodzi tu bowiem o oświadczenia złożone przez przedstawicieli prawnych tych przedsiębiorstw, osadzone we właściwym kontekście za pomocą dowodów pochodzących z czasu, w którym zaistniały rozpatrywane okoliczności faktyczne, takich jak fragmenty notatników i notatki ze spotkań. Dowody pochodzące od spółek Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i J-Power Systems znajdują zresztą potwierdzenie w dowodach dostarczonych przez spółkę ABB w ramach jej własnego wniosku o zwolnienie z grzywny (zob. pkt 114 powyżej).

- 131 Ponadto, jeżeli chodzi o twierdzenie skarżących, zgodnie z którym w ramach skargi na zaskarżoną decyzję, zarejestrowanej pod numerem T-445/14, spółka ABB zdaje się kwestionować datę przyjętą przez Komisję za początek jej uczestnictwa w kartelu, to należy oddalić je jako pozbawione znaczenia dla sprawy, ponieważ nie ma ono wpływu na wartość dowodów, które przedsiębiorstwo to dostarczyło w swym wniosku o zwolnienie z grzywny, a które potwierdzają istnienie kartelu od połowy 2000 r.
- 132 Po czwarte, co się tyczy argumentu skarżących, zgodnie z którym z oświadczeń podmiotów wnioskujących o złagodzenie sankcji wynika, że w latach 1999 i 2000 kartel jeszcze nie istniał, wystarczy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem dla istnienia porozumienia w rozumieniu art. 101 ust. 1 TFUE wystarczy, aby dane przedsiębiorstwa wyraziły wspólną wolę postępowania na rynku w określony sposób. Można uważać, że porozumienie w rozumieniu wskazanego postanowienia jest zawarte, jeżeli istnieje zgodność woli co do samej zasady ograniczenia konkurencji, nawet jeżeli konkretne elementy planowanego ograniczenia stanowią jeszcze przedmiot negocjacji (zob. wyrok z dnia 16 czerwca 2011 r., Solvay/Komisja, T-186/06, EU:T:2011:276, pkt 85, 86 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 133 Ponadto, jak wynika z orzecznictwa, w myśl koncepcji właściwej postanowieniom traktatu dotyczącym konkurencji każdy podmiot gospodarczy winien określać w sposób autonomiczny politykę, jaką zamierza realizować na rynku. O ile taki wymóg autonomii nie wyłącza prawa podmiotów gospodarczych do przystosowywania się w sprawny sposób do stwierdzonego lub spodziewanego postępowania konkurentów, o tyle jednak stoi on na przeszkodzie wszelkim kontaktom między tymi podmiotami gospodarczymi, tak bezpośrednim, jak i pośrednim, które mogłyby wywrzeć wpływ na zachowanie aktualnego lub potencjalnego konkurenta na rynku bądź ujawnić temu konkurentowi zachowanie, które ten podmiot sam zdecydował lub planuje realizować na rynku, jeżeli celem lub skutkiem tych kontaktów jest doprowadzenie do warunków konkurencji, które nie odpowiadają normalnym warunkom konkurencji na właściwym rynku, przy uwzględnieniu charakteru produktów lub świadczonych usług, a także znaczenia i liczby przedsiębiorstw (zob. Podobnie wyrok z dnia 8 lipca 1999 r., Komisja/Anic Participazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, pkt 116–118 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 134 W niniejszej sprawie – jak wynika z pkt 111–134 powyżej – wykazano, że w 1999 r. i w 2000 r. przedstawiciele głównych japońskich i europejskich producentów podmorskich i podziemnych kabli elektrycznych, w tym spółki Nexans France, spotykali się w celu opracowania zasad przyznawania projektów podmorskich i podziemnych kabli elektrycznych w różnych częściach świata lub w celu przyznawania takich projektów uczestnikom kartelu. Chociaż negocjowanie tych zasad było rozłożone w czasie, to nie ulega wątpliwości, że uczestniczący w tych spotkaniach przedstawiciele przedsiębiorstw przejawiali wspólną wolę podzielenia się rynkami projektów podmorskich i podziemnych kabli elektrycznych, co oznacza że zawarli oni porozumienie antykonkurencyjne w rozumieniu art. 101 ust. 1 TFUE.
- 135 Z całości powyższych rozważań wynika, że zarzut drugi należy oddalić.
- 136 Wobec powyższego należy stwierdzić, że skarżące nie zdołały wykazać naruszenia przez Komisję prawa lub popełnienia przez nią błędu uzasadniającego stwierdzenie nieważności całości lub części zaskarżonej decyzji.
- 137 Żądania stwierdzenia nieważności należy zatem oddalić.

B. W przedmiocie żądań zmierzających do obniżenia kwoty nałożonych grzywien

- 138 Przed przystąpieniem do zbadania poszczególnych żądań skarżących zmierzających do uzyskania obniżki kwoty nałożonych na nie grzywien należy przypomnieć, że kontrolę legalności dopełnia nieograniczone prawo orzekania, które zostało przyznane sądom Unii w art. 31 rozporządzenia

nr 1/2003, zgodnie z art. 261 TFUE. Prawo to, poza zwykłą kontrolą zgodności sankcji z prawem, upoważnia sąd do zastąpienia oceny Komisji własną oceną i w konsekwencji do uchylenia, zmniejszenia lub podwyższenia nałożonej grzywny lub okresowej kary pieniężnej. Należy jednak podkreślić, że wykonywanie nieograniczonego prawa orzekania nie jest równoznaczne z kontrolą z urzędu, oraz przypomnieć, że postępowanie przed sądami Unii jest postępowaniem kontradiktoryjnym. Z wyjątkiem bezwzględnych przeszkód procesowych, które sąd ma obowiązek rozpatrzyć z urzędu, takich jak brak uzasadnienia zaskarżonej decyzji, do strony skarżącej należy podniesienie zarzutów dotyczących tej decyzji oraz przedstawienie dowodów wspierających te zarzuty (wyrok z dnia 8 grudnia 2011 r., KME Germany i in./Komisja, C-389/10 P, EU:C:2011:816, pkt 130, 131).

- 139 Skarżące wnoszą o obniżenie kwoty nałożonych na nie grzywien, tak aby uwzględniały one, po pierwsze, błąd popełniony przez Komisję w odniesieniu do czasu trwania uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu, a po drugie, błędy popełnione przez Komisję w odniesieniu do przyjętego w stosunku do nich współczynnika wagi naruszenia.

1. W przedmiocie błędu popełnionego przez Komisję w odniesieniu do czasu trwania uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu

- 140 Należy zaznaczyć, że czas trwania uczestnictwa spółki Nexans France w kartelu należy do elementów naruszenia, jak stwierdziła Komisja w zaskarżonej decyzji, i nie może w związku z tym być badany przez sąd Unii na podstawie art. 31 rozporządzenia nr 1/2003 (wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., Galp Energía España i in./Komisja, C-603/13 P, EU:C:2016:38, pkt 77). Ponadto w zakresie, w jakim żądanie skarżących w tym zakresie należy interpretować jako zmierzające do tego, aby Sąd zastąpił swą własną oceną ocenę Komisji odnoszącą się do zastosowanego przez Komisję przy obliczaniu kwoty grzywien nałożonych na skarżące mnożnika dotyczącego czasu trwania naruszenia, należy stwierdzić, że żądanie to opiera się wyłącznie na argumencie, że Komisja popełniła błąd, określając datę rozpoczęcia uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu na dzień 13 listopada 2000 r. Tymczasem z jednej strony należy stwierdzić, że argument ten jest bez znaczenia dla sprawy, gdyż odnosi się on do grzywny nałożonej na skarżące w art. 2 lit. d) zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim grzywna ta została nałożona na skarżące ze względu na uczestnictwo w naruszeniu przedsiębiorstwa, jakie tworzyły one w rozumieniu art. 101 TFUE, w okresie od 12 czerwca 2001 r. do 28 stycznia 2009 r. Z drugiej strony, należy również zauważyć, że analiza zarzutu drugiego skargi, podniesionego na poparcie żądań dotyczących stwierdzenia nieważności, nie wykazała żadnego błędu Komisji, który dotyczyłby ustalenia daty rozpoczęcia uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu na dzień 13 listopada 2000 r. Ponieważ skarżące nie przedstawiły dodatkowych dowodów, które w niniejszej sprawie uzasadniałyby zmianę mnożników zastosowanych przez Komisję do obliczenia podstawowej kwoty grzywien, które zostały na nie nałożone w zaskarżonej decyzji, należy oddalić ich żądanie obniżenia kwoty tych grzywien w zakresie, w jakim jest ono parte na rzekomym błędzie popełnionym przez Komisję w odniesieniu do czasu trwania uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu.

2. W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na oczywistym błędzie w ocenie i na naruszeniu obowiązku uzasadnienia oraz zasady równego traktowania przy ustalaniu współczynnika wagi naruszenia w celu obliczenia kwoty grzywien

- 141 Niniejszy zarzut składa się z trzech części. W ramach części pierwszej skarżące podnoszą, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie i uchybiła ciążącemu ca niej obowiązkowi uzasadnienia, nie obniżając współczynnika wagi naruszenia w świetle dowodów świadczących o tym, że wprowadzenie w życie kartelu było częściowe, ograniczone i w znacznym stopniu nieskuteczne. W ramach części drugiej skarżące utrzymują, że Komisja błędnie zwiększyła ten współczynnik tak, aby uwzględnić łączny udział stron w rynku. W ramach części trzeciej podnoszą one, że stosując tego rodzaju współczynnik wobec nich, Komisja naruszyła zasadę równego traktowania.

- 142 Przed przystąpieniem do analizy trzech części niniejszego zarzutu należy przypomnieć, że w myśl art. 23 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1/2003 Komisja może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorstwo, które popełniło, umyślnie lub wskutek zaniedbania, naruszenie art. 101 ust. 1 TFUE, grzywny, których wysokość ustala się przy uwzględnieniu w szczególności wagi i czasu trwania naruszenia.
- 143 Zgodnie z pkt 19–22 wytycznych z 2006 r. w sprawie ustalania grzywien jednym z czynników, na których opiera się podstawowa kwota grzywny, jest część wartości sprzedaży ustalona w zależności od wagi naruszenia. Ocena wagi naruszenia jest dokonywana osobno dla każdego przypadku, dla każdego rodzaju naruszenia, z uwzględnieniem wszelkich okoliczności danego przypadku. W celu podjęcia decyzji w kwestii wartości sprzedaży, która ma zostać uwzględniona w danym przypadku, Komisja rozważa szereg czynników takich jak charakter naruszenia, wielkość skumulowanej części rynku, jaką dysponują dane przedsiębiorstwa, zakres geograficzny naruszenia oraz fakt, czy naruszenie zostało wprowadzone w życie.
- 144 Komisja dysponuje zakresem uznania przy ustalaniu wysokości grzywien, aby móc wpływać na postępowanie przedsiębiorstw poprzez mobilizowanie ich do przestrzegania reguł konkurencji (zob. wyroki z dnia 12 grudnia 2012 r., *Novácke chemické závody/Komisja*, T-352/09, EU:T:2012:673, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 14 marca 2013 r., *Dole Food i Dole Germany/Komisja*, T-588/08, EU:T:2013:130, pkt 662 i przytoczone tam orzecznictwo). Jednakże w ramach kontroli wysokości grzywny sąd nie może polegać na zakresie uznania, ani w odniesieniu do wyboru aspektów podlegających ocenie w procesie stosowania kryteriów wymienionych w wytycznych z 2006 r. w sprawie ustalania grzywien, ani w odniesieniu do oceny tych aspektów, z których dokładnej oceny faktycznej i prawnej rezygnuje (zob. Podobnie wyrok z dnia 8 grudnia 2011 r., *KME Germany i in./Komisja*, C-272/09 P, EU:C:2011:810, pkt 102). Tak samo za każdym razem, gdy Komisja postanawia nałożyć grzywny na podstawie prawa konkurencji, ma ona obowiązek przestrzegania ogólnych zasad prawa, których wykładni dokonały sądy Unii, w tym zasad równego traktowania i proporcjonalności (wyrok z dnia 12 grudnia 2012 r., *Novácke chemické závody/Komisja*, T-352/09, EU:T:2012:673, pkt 44).
- 145 W niniejszej sprawie należy przypomnieć, że w zaskarżonej decyzji, a w szczególności w motywach 997–1010, Komisja uznała, że, co się tyczy kwoty podstawowej grzywny i określenia wagi stwierdzonego naruszenia, naruszenie to stanowi, ze względu na swój charakter, jedno z najpoważniejszych ograniczeń konkurencji, co uzasadnia jej zdaniem zastosowanie współczynnika procentowego wynoszącego 15%. Komisja zwiększyła następnie ten współczynnik procentowy o 2% w odniesieniu do wszystkich adresatów grzywny, ze względu na ich łączny udział w rynku oraz niemal ogólnosiwiatowy zasięg geograficzny kartelu, obejmujący między innymi całe terytorium EOG. Ponadto Komisja uznała w szczególności, że zachowanie europejskich przedsiębiorstw, w tym skarżących, było bardziej szkodliwe dla konkurencji niż zachowanie innych przedsiębiorstw, ponieważ oprócz uczestnictwa w konfiguracji A/R kartelu, przedsiębiorstwa europejskie dzieliły między sobą projekty dotyczące kabli elektrycznych w ramach konfiguracji europejskiej rzeczonoego kartelu. Z tego powodu Komisja ustaliła część wartości sprzedaży, którą należy uwzględnić z tytułu wagi naruszenia, na 19% w odniesieniu do przedsiębiorstw europejskich i na 17% w odniesieniu do pozostałych przedsiębiorstw.
- 146 W świetle tych rozważań należy zbadać trzy przedstawione przez skarżące części zarzutu.

a) W przedmiocie części pierwszej zarzutu trzeciego

- 147 Skarżące podnoszą, że w toku postępowania administracyjnego przedstawiły one argumenty świadczące o tym, że większość sprzedaży kabli elektrycznych nie była objęta naruszeniem stwierdzonym w zaskarżonej decyzji. Skarżące utrzymują, że odmawiając obniżenia części wartości sprzedaży w celu

uwzględnienia tego częściowego i w dużej mierze nieskutecznego wprowadzenia w życie naruszenia, Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie i obarczyła zaskarżoną decyzję brakiem uzasadnienia w odniesieniu do ich wniosku o obniżenie współczynnika wagi naruszenia.

- 148 W tym względzie skarżące wyjaśniają, po pierwsze, że porozumienie w sprawie „terytorium krajowego” nie mogło mieć wpływu na rynek europejski, ponieważ – ze względów technicznych i logistycznych – japońskie przedsiębiorstwa nie stanowiły rzeczywistego zagrożenia dla producentów europejskich na tym rynku. Tak więc nawet w braku porozumienia wynik europejskich przetargów wymienionych w zaskarżonej decyzji nie byłby odmienny.
- 149 Po drugie, skarżące podnoszą, że kartel dotyczył jedynie bardzo niewielkiej części sprzedaży kabli elektrycznych w Europie. Wskazują one, że w rozpatrywanym okresie przeprowadziły ponad 400 objętych naruszeniem transakcji sprzedaży kabli elektrycznych. Tymczasem w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów opisano tylko niespełna 100 przypadków manipulowania przetargami. Skarżące twierdzą, że nie istnieje jednolity europejski rynek podziemnych i podmorskich kabli elektrycznych, na którym wszystkie transakcje sprzedaży byłyby dokonywane w ten sam sposób i w tych samych warunkach konkurencji. Komisja nie może zatem dokonywać ekstrapolacji na podstawie niewielkiej części projektów związanych z kablami elektrycznymi, w szczególności projektów przeznaczonych dla operatorów systemu przesyłowego, w celu udowodnienia istnienia naruszenia obejmującego znaczną część rynku. Skarżące podnoszą również, że Komisja nie wykazała istnienia wpływu naruszenia na ceny dla odbiorców lub na ceny płacone przez konsumentów.
- 150 Po trzecie, zdaniem skarżących, w odniesieniu do większości transakcji sprzedaży kabli elektrycznych wchodzących w zakres zastosowania zaskarżonej decyzji, brak jest dowodów na naruszenie art. 101 ust. 1 TFUE.
- 151 Po czwarte, skarżące podnoszą, że nawet jeżeli istnieją dowody zawarcia między konkurentami porozumienia dotyczącego sprzedaży kabli elektrycznych, to w większości przypadków porozumienie to nie mogło zostać wprowadzone w życie. Wśród zilustrowanych przykładami przyczyn, które uniemożliwiły realizację tego porozumienia, skarżące przytaczają przypadki: projektu, który nie został skonkretyzowany, unieważnienia zamówienia publicznego, które było przedmiotem dyskusji w ramach kartelu, klienta, który nie szukał ofert konkurencyjnych w szczególności dlatego, że był on zainteresowany opatentowaną technologią konkretnego producenta, oraz przyznania realizacji projektu przedsiębiorstwu, które nie uczestniczyło w kartelu, pomimo okoliczności, że ów projekt był przedmiotem dyskusji między członkami kartelu. Skarżące twierdzą także, że ich struktura wewnętrzna uniemożliwiała realizację porozumienia, ponieważ pracownicy, którzy uczestniczyli w spotkaniach kartelu, często nie mieli kontaktu z zespołami, które przygotowywały oferty. Podobnie bardzo długi czas powstawania projektów związanych z kablami elektrycznymi oraz zmiany dotyczące klientów i specyfikacji ofert sprawiały zdaniem skarżących, że wstępne kontakty między konkurentami nie wywierały dalszych skutków.
- 152 Komisja zaprzecza argumentom skarżących.

1) W przedmiocie zarzucanego błędu w ocenie

- 153 Z jednej strony należy stwierdzić, że w swych argumentach skarżące zasadniczo zarzucają Komisji to, iż na etapie ustalania kwoty grzywny nie wzięła pod uwagę ograniczonego charakteru, a nawet braku rzeczywistych skutków naruszenia na właściwym rynku. Skarżące utrzymują w szczególności, że naruszenie nie „wpłynęło” na większość transakcji sprzedaży kabli elektrycznych, o których mowa w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów, lub że porozumienie nie „mogło mieć skutków dla klientów”, a zwłaszcza na oferowane im ceny. Twierdzą one wreszcie, że skutki kartelu zostały osłabione przez okoliczności zewnętrzne.

- 154 Z drugiej strony niektóre argumenty skarżących odnoszą się również do braku dowodu na istnienie porozumienia. Zresztą odpowiedź udzielona przez Komisję na argumenty skarżących jest także związana z wykazaniem istnienia naruszenia art. 101 ust. 1 TFUE, a w szczególności poprzez kwestię, czy konieczne jest wykazanie skutków naruszenia, które – jako polegające na podziale rynku – może zostać zakwalifikowane jako naruszenie ze względu na cel. Komisja utrzymuje zasadniczo, że skoro naruszenie stwierdzone w zaskarżonej decyzji jest naruszeniem ze względu na cel, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem (zob. wyrok z dnia 13 grudnia 2012 r., Expedia, C-226/11, EU:C:2012:795, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo), to nie musiała ona wykazywać jego skutków. Instytucja ta powołuje się również na orzecznictwo, zgodnie z którym nawet częściowe wprowadzenie w życie porozumienia mającego cel antykonkurencyjny wystarczy, aby wykluczyć możliwość stwierdzenia braku wpływu tego porozumienia na rynek (wyrok z dnia 25 października 2005 r., Groupe Danone/Komisja, T-38/02, EU:T:2005:367, pkt 148).
- 155 W replice skarżące wyjaśniły swe stanowisko, wskazując, że ich argumenty dotyczące ograniczonego wprowadzenia w życie naruszenia i braku wpływu naruszenia na ceny zostały podniesione w odniesieniu do wagi naruszenia, a nie w odniesieniu do jego istnienia. Według skarżących porozumienie antykonkurencyjne, które nie zostało w pełni wdrożone i które nie ma w każdym razie żadnego wpływu na ceny płacone przez klientów, należy uznać za mniej poważne niż porozumienie, które zostało w pełni wdrożone i które wyrządza klientom szkodę, jako że skutkuje podwyższeniem cen.
- 156 W tym względzie należy stwierdzić, że większość streszczonych w pkt 153–155 powyżej argumentów skarżących świadczy o pomyleniu pojęcia powyżej są mylone są pojęcia „wprowadzania w życie” naruszenia, którym posłużono się w pkt 22 wytycznych z 2006 r. w sprawie ustalania grzywien, z pojęciem „rzeczywistego wpływu na rynek”, który to wpływ, gdy był możliwy do zmierzenia, mógł zostać uwzględniony przez Komisję przy ustalaniu kwoty grzywiny na podstawie wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 oraz art. 65 ust. 5 [EWWiS] (Dz.U. 1998, C 9, s. 3, zwanych dalej „wytycznymi z 1998 r. w sprawie ustalania grzywien”). Tymczasem z samego brzmienia pkt 22 wytycznych z 2006 r. w sprawie ustalania grzywien, mających zastosowanie do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, wynika, że Komisja nie musi koniecznie uwzględniać rzeczywistego wpływu na rynek lub braku takiego wpływu jako okoliczności obciążającej lub łagodzącej przy ocenie wagi naruszenia w celu ustalenia wysokości grzywiny. Wystarczy, aby – tak jak w tym wypadku – ustalona przez Komisję wielkość części wartości sprzedaży, którą należy uwzględnić, była uzasadniona w świetle innych elementów mogących mieć wpływ na określenie wagi naruszenia na podstawie tego ostatniego przepisu, takich jak sam charakter naruszenia, łączny udział w rynku wszystkich uczestniczących w naruszeniu podmiotów i zasięg geograficzny naruszenia.
- 157 A zatem w zakresie, w jakim za pomocą swych argumentów skarżące zmagają się do wykazania, że z powodów niezależnych od członków kartelu nie mógł on wyrzucić swych skutków lub przynieść oczekiwanych wyników, argumenty te powinny zostać oddalone.
- 158 W zakresie, w jakim argumentację skarżących należy interpretować w ten sposób, że twierdzą one, iż Komisja nie wykazała wprowadzenia w życie naruszenia, argumentacja ta także nie zasługuje na uwzględnienie.
- 159 W rzeczywistości bowiem należy stwierdzić, że jedynym podniesionym przez skarżące argumentem, który można by uznać za odnoszący się do wprowadzenia w życie naruszenia, jest argument, wedle którego spółka Nexans France nie była w stanie wprowadzić w życie porozumień z uwagi na swą strukturę wewnętrzną, ponieważ pracownicy, którzy uczestniczyli w spotkaniach kartelu, nie mieli kontaktu z zespołami przygotowującymi oferty. Argument ten nie może jednak zostać uwzględniony, ponieważ podnoszona niezdolność wprowadzenia w życie wytycznych wynikających z inkryminowanych porozumień nie wystarczy do obalenia opartego na dowodach przedstawionych w zaskarżonej decyzji i niezakwestionowanego przez skarżące stwierdzenia Komisji, że spółka Nexans France, podobnie jak inni członkowie kartelu, zasadniczo przestrzegła porozumienia w sprawie

„terytorium krajowego” i uczestniczyła w podziale między producentów azjatyckich i producentów europejskich projektów związanych z kablami elektrycznymi, które miały być realizowane na „terytoriach wywozowych”, a także w podziale między producentów europejskich przyznanych im projektów związanych z kablami elektrycznymi, które miały być realizowane na „terytoriach wywozowych” oraz projektów związanych z kablami elektrycznymi, które miały być realizowane na „terytorium krajowym” producentów europejskich.

2) *W przedmiocie podnoszonego naruszenia obowiązku uzasadnienia*

- 160 W odniesieniu do zastrzeżenia dotyczącego braku uzasadnienia należy przypomnieć, że uzasadnienie aktów, jakiego wymaga art. 296 TFUE, powinno być dostosowane do charakteru danego aktu i przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny tok rozumowania instytucji, która wydała akt, tak aby umożliwić zainteresowanym zaznajomienie się z podstawą podjętego rozstrzygnięcia, a właściwemu sądowi – dokonanie jego kontroli (wyrok z dnia 29 września 2011 r., Elf Aquitaine/Komisja, C-521/09 P, EU:C:2011:620, pkt 147 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 161 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że, wbrew temu, co twierdzą skarżące, w motywie 1007 zaskarżonej decyzji Komisja przedstawiła powód, dla którego uznała ona – w odpowiedzi na argumenty podniesione przez skarżące w toku postępowania administracyjnego – że jednolite i ciągłe naruszenie zostało w pełni wprowadzone w życie. Komisja przypominała bowiem, iż sądy Unii potwierdziły, że „brak wprowadzenia w życie porozumień w całości, nie oznaczał, że mające znamiona zmowy porozumienia nie były stosowane w praktyce”, i że fakt iż „[Komisja] nie była w posiadaniu dowodów wykazujących istnienie zmowy w każdym państwie członkowskim i w wypadku każdej z umawiających się stron, które były objęte kartelem, nie oznacza, że zmowa ta nie została wprowadzona w życie”.
- 162 Podobnie w motywie 1006 zaskarżonej decyzji Komisja ustosunkowała się do argumentu skarżących, podniesionego także w toku postępowania administracyjnego, zgodnie z którym naruszenie nie miało wpływu na konkurencję w ramach EOG, twierdząc, że w zakresie, w jakim porozumienia inkryminowane w zaskarżonej decyzji stanowiły naruszenie art. 101 ust. 1 TFUE, nie jest konieczne, by w celu obliczenia grzywny, wykazać poziom wpływu tych porozumień na rynek lub na konkurencję, bądź uwzględnić ów wpływ.
- 163 W tym względzie należy podkreślić, że okoliczność, iż orzecznictwo przytoczone przez Komisję w przypisie 1413 na poparcie wyjaśnienia przedstawionego w motywie 1006 zaskarżonej decyzji jest bez znaczenia i że rzezone wyjaśnienie nie stanowi właściwej podstawy odmowy wzięcia pod uwagę rzekomego braku skutków naruszenia w EOG na etapie oceny jego wagi (zob. pkt 160 powyżej), jest pozbawiona znaczenia dla sprawy w zakresie, w jakim powołano się na nią na poparcie rozpatrywanego zastrzeżenia.
- 164 Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem obowiązek uzasadnienia stanowi istotny wymóg proceduralny, który należy odróżnić od kwestii zasadności uzasadnienia wchodzącej w zakres materialnej legalności spornego aktu. Zarzuty i argumenty zmierzające do podważenia zasadności tego aktu są tym samym nieskuteczne w ramach zarzutu opartego na braku uzasadnienia lub niewystarczającym uzasadnieniu (zob. podobnie wyroki: z dnia 22 marca 2001 r., Francja/Komisja, C-17/99, EU:C:2001:178, pkt 35–38; z dnia 15 czerwca 2005 r., Corsica Ferries France/Komisja, T-349/03, EU:T:2005:221, pkt 52, 59).
- 165 Należy zatem oddalić część pierwszą zarzutu trzeciego.

b) W przedmiocie części drugiej zarzutu trzeciego

166 Skarżące podnoszą, że z motywów 998–1010 zaskarżonej decyzji wynika, iż Komisja zwiększyła o 2% część wartości sprzedaży w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw, po pierwsze, ze względu na rozmiar i łączny udział w rynku wszystkich przedsiębiorstw, a po drugie, ze względu na zasięg geograficzny naruszenia. Twierdzą one, że owo zwiększenie części wartości sprzedaży ze względu na wielkość łącznego udziału w rynku nie jest uzasadnione, zważywszy że niektórzy z uczestników kartelu zmienili się w trakcie trwania naruszenia i że, w szczególności, pewne przedsiębiorstwa przyłączyły się do naruszenia dopiero po 18 lutego 1999 r. i przestały w nim uczestniczyć przed jego końcową datą, to jest dniem 28 stycznia 2009 r.

167 Komisja kwestionuje argumentację skarżących.

168 W tym względzie należy zaznaczyć, że chociaż – jak utrzymują skarżące – nie wszystkie przedsiębiorstwa uczestniczące w kartelu uczestniczyły w nim przez cały wskazany okres, to jednak z jednej strony przez przeważającą część okresu istnienia kartelu skupiał on głównych europejskich i japońskich producentów podmorskich i podziemnych kabli elektrycznych wysokiego i bardzo wysokiego napięcia. Ponadto w okresie od końca 2001 r. do 2006 r. kartelu został wzmocniony poprzez przystąpienie do niego mniejszych europejskich dostawców, takich jak Brugg Kabel, nkt cables, Safran i Silec Cable, a w okresie od końca 2002 r. do połowy 2005 r., poprzez przystąpienie dostawców południowokoreańskich. Z drugiej strony, jak podnosi Komisja, bez sprzeciwu ze strony skarżących, liczba uczestników właściwego rynku, którzy nie są adresatami zaskarżonej decyzji jest bardzo ograniczona. W tych okolicznościach należy stwierdzić, że po przeprowadzeniu szczegółowej kontroli Komisja mogła uznać, nie popełniając przy tym błędu, iż wszyscy adresaci decyzji stanowili łącznie niemal całość przedsiębiorstw funkcjonujących na rynku podmorskich i podziemnych kabli elektrycznych wysokiego i bardzo wysokiego napięcia w EOG. Komisja mogła również słusznie uznać, że element ten, jak również niemal ogólnosiątkowy zasięg geograficzny kartelu, który nie został zakwestionowany przez skarżące, zaostriżyły naruszenie, a tym samym uzasadniły zwiększenie o 2% podlegającej uwzględnieniu części wartości sprzedaży.

169 Należy zatem oddalić część drugą zarzutu trzeciego.

c) W przedmiocie części trzeciej zarzutu trzeciego

170 Skarżące podnoszą, że dokonane przez Komisję rozróżnienie między przedsiębiorstwami europejskimi i japońskimi, w odniesieniu do części wartości sprzedaży przyjętej w celu uwzględnienia wagi naruszenia jest sprzeczne z zasadą równego traktowania.

171 Skarżące przypominają, że część wartości sprzedaży, którą Komisja uwzględniła w odniesieniu do przedsiębiorstw europejskich była o 2% wyższa niż część wartości sprzedaży uwzględniona w odniesieniu do pozostałych przedsiębiorstw. W celu uzasadnienia tego zróżnicowania Komisja wskazała w motywie 999 zaskarżonej decyzji, że oprócz mechanizmów przydzielania projektów w ramach konfiguracji A/R kartelu „niektóre projekty dotyczące EOG [były] przedmiotem dodatkowego rozdziału między producentów europejskich w europejskiej konfiguracji kartelu”. Tymczasem skarżące podkreślają, że według Komisji „te inne działania, które [były] podejmowane wyłącznie przez producentów europejskich, zaostriżyły zakłócenie konkurencji już spowodowane przez porozumienie w sprawie podziału rynków między producentami europejskimi, japońskimi i [południowokoreańskimi], a zatem stopień wagi naruszenia” i że „dodatkowe zakłócenie spowodowane przez europejską konfigurację kartelu [uzasadniało] [było] podniesienie stopnia wagi naruszenia o wysokości 2% w odniesieniu do przedsiębiorstw, które uczestniczyły w tym aspekcie kartelu”.

- 172 Skarżące kwestionują to rozróżnienie, podnosząc z jednej strony, że „konfiguracja europejska” kartelu nie była wdrażana wyłącznie przez przedsiębiorstwa europejskie. Z zaskarżonej decyzji wynika bowiem, że przedsiębiorstwa japońskie i południowokoreańskie uczestniczyły w dyskusjach na temat projektów europejskich klientów. Z drugiej strony twierdzą one, że Komisja nie wykazała, w jaki sposób wspomniana konfiguracja „zaostrzyła zakłócenie konkurencji już spowodowane”, ani na czym polegało „dodatkowe zakłócenie” wywołane przez tę konfigurację.
- 173 Komisja zaprzecza argumentom skarżących.
- 174 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, za każdym razem, gdy Komisja postanawia nałożyć grzywny na podstawie prawa konkurencji, ma ona obowiązek przestrzegania ogólnych zasad prawa, do których należy interpretowana już przez sądy Unii zasada równego traktowania. Zasada ta wymaga, aby porównywalne sytuacje nie były traktowane w różny sposób i by różne sytuacje nie były traktowane w identyczny sposób, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione (zob. wyroki: z dnia 27 czerwca 2012 r., Bolloré/Komisja, T-372/10, EU:T:2012:325, pkt 85 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 19 stycznia 2016 r., Mitsubishi Electric/Komisja, T-409/12, EU:T:2016:17, pkt 108 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 175 W odniesieniu do oceny wagi zachowania przedsiębiorstw europejskich w stosunku do zachowania przedsiębiorstw azjatyckich, a w szczególności przedsiębiorstw japońskich, należy przypomnieć, że Komisja zakwalifikowała naruszenie, o którym mowa w zaskarżonej decyzji, jako jednolite i ciągłe naruszenie, składające się z dwóch konfiguracji, a mianowicie „konfiguracji A/R” kartelu i jego „konfiguracji europejskiej”. Pierwsza z tych konfiguracji obejmowała z jednej strony porozumienie w sprawie „terytorium krajowego”, w ramach którego przedsiębiorstwa japońskie i południowokoreańskie zobowiązały się do rezygnacji z europejskiego „terytorium krajowego”, zarezerwowanego dla członków R tego kartelu, w zamian za wzajemne zobowiązanie tych ostatnich do rezygnacji z japońskiego i południowokoreańskiego „terytorium krajowego”, a z drugiej strony podział projektów zlokalizowanych na przeważającym obszarze pozostałej części świata, zwanym „terytorium wywozowym”. Druga z tych konfiguracji – jak wynika z pkt 12 powyżej – miała na celu podział między przedsiębiorstwa europejskie projektów zlokalizowanych na europejskim „terytorium krajowym” i projektów przyznanych stronie europejskiej na „terytoriach wywozowych”.
- 176 Powody, dla których Komisja uznała, że obie konfiguracje kartelu stanowiły część jednego naruszenia zostały przedstawione w motywach 527–619 zaskarżonej decyzji. W tym kontekście, w odniesieniu do przesłanki istnienia tego samego jednolitego celu, wspólnego dla wskazanych konfiguracji kartelu, w motywie 534 rzeczony decyzji Komisja stwierdziła, co następuje:
- „Konfiguracja europejska kartelu (tak jak przydzielanie [projektów] między przedsiębiorstwami azjatyckimi) była uzależniona od umowy ogólnej i służyła jej realizacji. Podczas tych europejskich spotkań R, europejski koordynator relacjonował bowiem dyskusje, które miały miejsce podczas spotkań A/R [...]. W tym celu strony organizowały często spotkania R wkrótce po spotkaniach A/R. Co więcej, podczas spotkań R strony manifestowały swe zainteresowanie projektami na terytoriach wywozowych, które to projekty miały być omawiane podczas spotkań A/R. Podobnie strony uczestniczące w spotkaniach A/R były informowane o głównych dyskusjach w ramach europejskiej konfiguracji kartelu [...]. Europejska konfiguracja kartelu stanowiła zatem integralną część planu globalnego”.
- 177 Komisja obciążyła większość przedsiębiorstw japońskich i południowokoreańskich odpowiedzialnością za uczestnictwo w całości kartelu, w tym w jego konfiguracji europejskiej. W szczególności instytucja ta stwierdziła, w odniesieniu do całego kartelu, odpowiedzialność przedsiębiorstw japońskich należących do rdzenia kartelu, a mianowicie Sumitomo Electric Industries, Hitachi Cable i ich wspólnego przedsiębiorstwa J-Power Systems, a także Furukawa Electric, Fujikura, oraz ich wspólnego przedsiębiorstwa Viscas.

178 Jednakże w motywie 537 zaskarżonej decyzji Komisja różnicowała natężenie uczestnictwa w kartelu różnych przedsiębiorstw. Stwierdziła ona bowiem, co następuje:

„Rdzeń uczestników kartelu (Nexans, Pirelli/Prysmian, Furukawa [Electric], Fujikura i Viscas, Sumitomo [Electric Industries], Hitachi [Cable] oraz [J-Power Systems]) był ten sam w odniesieniu do [podziemnych] i [podmorskich] kabli [elektrycznych] i stosował on jednocześnie [porozumienie w sprawie] terytorium krajowego i porozumienie w sprawie przydzielania projektów na terytoriach wywozowych. O ile z przyczyn obiektywnych przedsiębiorstwa japońskie i [południowokoreańskie] nie uczestniczyły w europejskiej konfiguracji kartelu, o tyle przedsiębiorstwa Nexans i Pirelli/Prysmian były aktywne w ramach obu konfiguracji”.

179 Na podstawie tego stwierdzenia Komisja doszła do wniosku – w motywie 999 zaskarżonej decyzji, do którego odnoszą się argumenty skarżących – że naruszenie popełnione przez przedsiębiorstwa europejskie należy uznać za poważniejsze niż naruszenie popełnione przez przedsiębiorstwa japońskie i że w związku z tym, ze względu na uczestnictwo tych przedsiębiorstw w „konfiguracji europejskiej” kartelu, część wartości ich sprzedaży uwzględniona w celu obliczenia kwoty podstawowej grzywny powinna zostać zwiększona o 2%.

180 W tym względzie należy stwierdzić, iż prezentowana przez skarżące teza, że uczestnictwo w europejskiej konfiguracji kartelu przedsiębiorstw japońskich i przedsiębiorstw europejskich miało podobny charakter, nawet w wypadku jej udowodnienia, nie pozwala na podważenie wniosku Komisji, że przydzielanie projektów w obrębie EOG stanowiło dodatkowy element, który powinien zostać objęty sankcją w postaci zwiększenia współczynnika procentowego z tytułu wagi naruszenia.

181 Z jednej strony należy bowiem zaznaczyć, że poza „konfiguracją A/R” kartelu, w ramach której przedsiębiorstwa europejskie i azjatyckie uzgodniły w szczególności, że nie będą wkraczać na „terytorium krajowe” drugiej strony, producenci europejscy, w tym skarżące, rozdzielali między sobą różne projekty dotyczące kabli elektrycznych, które zostały przydzielone członkom R tego kartelu. W szczególności, jak wynika z motywu 73 zaskarżonej decyzji, przedmiotem takiego rozdzielania były zarówno projekty na „terytoriach wywozowych” przydzielone w ramach rzeczony konfiguracji kartelu, jak i projekty przydzielone przez członków R zgodnie z porozumieniem w sprawie „terytorium krajowego”, czyli projekty usytuowane na „terytorium krajowym” producentów europejskich. Z drugiej strony należy zauważyć, że nawet jeżeli rozdzielanie projektów w ramach tej konfiguracji i rozdzielanie projektów w ramach konfiguracji europejskiej kartelu były ściśle powiązane – jak wyjaśniła to Komisja w pkt 534 zaskarżonej decyzji – to ta druga konfiguracja obejmowała dodatkowe zobowiązanie do rozdzielania projektów, które wykraczało poza reguły przydziału istniejące w ramach „konfiguracji A/R” kartelu.

182 Ponadto, wbrew temu, co twierdzą skarżące, nie ulega wątpliwości, że podział projektów dotyczących podziemnych i podmorskich kabli elektrycznych wysokiego napięcia w ramach „konfiguracji europejskiej” kartelu zaostriął zakłócenie konkurencji, które spowodowała w obrębie EOG „konfiguracja A/R” tego kartelu.

183 Jest zatem uzasadnione – jak twierdzi Komisja – aby ocena wagi zachowania producentów uczestniczących w „konfiguracji europejskiej” kartelu, a w szczególności producentów europejskich, odzwierciedlała dodatkową szkodę wyrządzoną konkurencji w ramach EOG.

184 W związku z tym argument skarżących, zgodnie z którym zasadniczo Komisja popełniła błąd w ocenie, uznając, iż przedsiębiorstwa japońskie nie uczestniczyły w „konfiguracji europejskiej” kartelu na tym samym poziomie co przedsiębiorstwa europejskie, nie ma znaczenia dla kwestii istnienia naruszenia zasady równego traktowania w odniesieniu do skarżących.

185 Argument taki, nawet jeśli okazałby się zasadny, mógłby uzasadniać zwiększenie przyjętego w odniesieniu do przedsiębiorstw japońskich współczynnika procentowego wartości sprzedaży.

- 186 Natomiast okoliczność ta jest pozbawiona znaczenia w odniesieniu do współczynnika procentowego wartości sprzedaży przyjętego wobec skarżących w celu uwzględnienia wagi ich zachowania, ponieważ zasada równego traktowania nie może stanowić podstawy żadnego prawa do niedyskryminacyjnego niezgodnego z prawem traktowania (wyrok z dnia 11 września 2002 r., Pfizer Animal Health/Rada, T-13/99, EU:T:2002:209, pkt 479).
- 187 Z powyższych rozważań wynika, że należy oddalić trzecią część zarzutu trzeciego, a w konsekwencji cały ten zarzut.
- 188 Ponieważ zarzuty i argumenty podniesione przez skarżące na poparcie ich żądań dotyczących zmiany zaskarżonej decyzji zostały oddalone, a nie istnieją okoliczności, które w niniejszej sprawie mogłyby uzasadniać obniżenie wysokości grzywien, należy oddalić żądania dotyczące owego obniżenia.
- 189 W świetle wszystkich powyższych rozważań należy stwierdzić, że skarga powinna zostać oddalona w całości.

IV. W przedmiocie kosztów

- 190 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżące przegrały sprawę, należy obciążyć je kosztami, zgodnie z żądaniem Komisji.

Z powyższych względów

SĄD (ósma izba)

orzeka, co następuje:

- 1) Skarga zostaje oddalona.**
- 2) Nexans France SAS i Nexans SA zostają obciążone kosztami postępowania.**

Collins

Kancheva

Barents

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 12 lipca 2018 r.

Podpisy

Spis treści

I. Okoliczności powstania sporu	2
A. Skarżące i właściwy sektor	2
B. Postępowanie administracyjne	2
C. Zaskarżona decyzja	3
1. Rozpatrywane naruszenie.....	3
2. Odpowiedzialność skarżących	4
3. Nałożone grzywny	4
II. Postępowanie i żądania stron	5
III. Co do prawa	6
A. W przedmiocie żądań stwierdzenia nieważności.....	7
1. W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na braku podstawy prawnej, naruszeniu decyzji w sprawie kontroli, prawa do obrony, art. 20, ust. 2–4 rozporządzenia nr 1/2003 oraz art. 7 karty	7
a) W przedmiocie przebiegu kontroli	8
b) W przedmiocie postulowanego braku podstawy prawnej spornych środków	9
c) W przedmiocie domniemanego naruszenia decyzji w sprawie kontroli	11
d) W przedmiocie postulowanego naruszenia prawa do obrony	12
e) W przedmiocie postulowanego naruszenia art. 20 ust. 3 i 4 rozporządzenia nr 1/2003	14
f) W przedmiocie postulowanego naruszenia art. 7 karty	15
2. W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego błędu w ocenie przy ustalaniu daty rozpoczęcia uczestnictwa skarżących w naruszeniu	15
B. W przedmiocie żądań zmierzających do obniżenia kwoty nałożonych grzywien	21
1. W przedmiocie błędu popełnionego przez Komisję w odniesieniu do czasu trwania uczestnictwa spółki Nexans France w naruszeniu	22
2. W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na oczywistym błędzie w ocenie i na naruszeniu obowiązku uzasadnienia oraz zasady równego traktowania przy ustalaniu współczynnika wagi naruszenia w celu obliczenia kwoty grzywien	22
a) W przedmiocie części pierwszej zarzutu trzeciego	23
1) W przedmiocie zarzucanego błędu w ocenie	24

2) W przedmiocie podnoszonego naruszenia obowiązku uzasadnienia	26
b) W przedmiocie części drugiej zarzutu trzeciego	27
c) W przedmiocie części trzeciej zarzutu trzeciego	27
IV. W przedmiocie kosztów	30

i — Punkt 20 w niniejszym tekście był przedmiotem zmian o charakterze językowym, po pierwotnym umieszczeniu na stronie internetowej.